

GAJSTŔVA SMRT

RICHARD POPEL

Richard Popel

„...tma mate
teče čeřenem noc...“

(jakutská lidová)

Martinovi

Příprava rukopisu byla laskavě
podpořena příspěvkem z programu
tvůrčích stipendií Ministerstva kultury ČR.

© Richard Popel, 2011

© Illustrations & Cover Benjamin Popel, 2011

© Graphic Design Ondřej Fučík, 2011

© Filip Tomáš – Akropolis, 2011

ISBN 978-80-87481-18-9

ISBN 978-80-87481-19-6 (PDF)

1. kapitola

Pánové, udělejte mi prosím vás něco k vůli... Uklidte ty své revolvery, nemůžu se soustředit. Vám se to řekne, mluv, ale jak můžu něco souvisle vyprávět, když se přitom musím dívat do oka černého laufu? Mám si snad myslet, že vyletí ptáček? Dívat se do kanónu... držet se ka ka kánonu? Vidíte, jak koktám... Chcete, abych vám pověděla o Gajstově osudu, abych vydala svědectví. A chcete, abych vám to pověděla přesně tak, jak jsem to už přednesla té jeho „bandě“, jak je nazýváte. Znamená to, že jste už všechno slyšeli od nich? A teď hodláte všechno vyslechnout znovu, ne od nich, nýbrž ode mne, abyste si ta dvě podání mohli porovnat?

Říkáte, že se nemám co ptát, že mám hubu jen k tomu, abych odpovídala na vaše otázky. A přitom cvakáte pojistkami těch svých kanónů... kánonů... cha cha cha. Nedivte se, že mi trochu povolují nervy, vždyť při tomhle zatemnění ani nevím, jestli je venku den, nebo noc. El dia o la noche? Diazepam o mazepam...? Kas teite raagite Eesti keelt? Co říkáte, abych jen mluvila pěkně česky, jak mě to naučil řečený nebožtík? Po česki, že ponímájetě, poněvadž jste lidé mezinárodní, dokonale globální, tak ať jen mluvím v jazyce zesnulého, jenže co když je to nad mé síly? Počkejte, jak to je: Ema má mámu, máma má Emu... Pánové, Petře Pavloviči a Pavle Petroviči, Pavle Šavloviči, Petře Petrklíči, za těchto podmínek ze mě moc nedostanete, cožpak nevidíte, že je to ve vašem vlastním zájmu, abyste trochu uvolnili šroub? Věřte mi, že se spokojím s málem: na chvílenku odzbrojte, no jen tak naoko, a přineste mi něco k pití. Šálek čaje by mě náramně osvěžil, uvařte pořádný čifir a já to všechno ještě jednou přezpívám, tak jak jsem to nedávno zpívala jim. Nebojte se, neuteču vám, vždyť není kam jít.

Pocházím z Lapsu... Co se vám nezdá, jaký *lapsus*, cožpak jste neslyšeli o Lapsu v Estonsku? Možná že ne, přestože vám kdysi patřil, a já taky, ač žádná Rusalka nejsem. Takhle jsem se těm Gajstovým přátelům také představila: jsem Šeherezáda Kreuzerová z Lapsu, povídám, ale Rusalka nejsem. Přinesla jsem jim od něho malý dárek a vůbec jsem nepočítala s tím, že budou chtít všechno slyšet od začátku až do konce. Ať jim prý řeknu o Gajstově smrti. „Jsi Šeherezáda, tak pěkně vyprávěj,“ poručil jeden z nich.

Setkali jsme se v prázdném dvouposchodovém baráku na Žižkově, právě tam, kde jste nás nakonec vybrali. Ten dům byl údajně to poslední, co zbylo z Gajstova nesmírného majetku. Byli paranoidní, to se musí říct. Snad se schovávali před věřiteli nebo možná před vlastními stíny, kdo ví. Hned mě zavedli do suterénu, „aby nás z ulice nikdo neviděl“, a pak ještě dál, do zatuchlé chodby v podzemí, kde mi řekli, abych začala, a to pěkně od začátku. Seděli podél plesnivé zdi na lavici jako čekající „strany“ v předpokoji u posledního soudu. Paulus, hrozně vychrtlý, až mu chrastily kostičky, a téměř dokonale holohlavý, Max se svým prořídłym fousem, hotový Ho Či Min, ale tvářil se jako sv. Terezie Ježíšova od Berniniho, Erik Alarich Krejzl, ten zase cvakal svým falešným chrupem, Paco Yepes, spíš mumie nežli člověk. Pak tam byl Steiner, ten dokonce tvrdil, že je na dovolené z Felliniho filmu *La Dolce Vita*, kde žije na odpočinku..., a abych nezapomněla, slečny Šlajsové. Kdo by byl věřil, že před nimi se kdysi poníženě plazili nejnaftovější miliónáři světa? Teď tady seděly jako dvě zmoklé slepičky. Není konečně divu, všechno ztratili, ti mí posluchači, některý z nich víc, jiný méně. Byli přemoženi, ošizeni, degradováni, devalvováni, vymeteni koštětem, zahrnutí do kouta, a jako by všeho nebylo dost, nakonec se jim ztratila jejich poslední naděje, Gajst. Jak jsem už řekla, přivezla jsem jim od něho dárek. Byla to

jen maličká krabička, lehounká jako pírkó, a já ji měla v kabelce, kterou jsem celou dobu, co jsem vyprávěla, držela na klíně. Vlastně jsem se trochu bála, že v krabičce nic není, jen prázdný vzduch, a tak jsem byla ráda, že ji nemusím rozbalit hned, nechtěla jsem ty chudáky zklamat. Vždyť pár z nich vypadalo beztak na mrtvici. Nezbyvalo mi tedy než začít od začátku a na začátku jsem byla já.

„Šeherezáda! To jméno jsem si přivezl v srdci z Kavkazu,“ říkával můj otec. „Jsi moje malá milá princezna, moje bílá laňka, kaňka medu na dlani, laňka na kaňkách, Šeherezádička růžička, moje malá pička, opička. Ať si Ruslani povídají, co chtějí, ať jsi pro ně bláto od Baltu, pro mě jsi Růže z Kavkazu, Zuleika zavínutá, rozvínutá, táta tě má rád, moc rád.“ Dovedl se zasnít a rozbásnit, zvláště když se napil. Veliký piják s velkým pyjem byl můj táta. „Pyji tedy jsem,“ říkával. „Ty, dceruško, nepij pyj do polopita, nebo budeš bita.“ Tak nějak začalo naše velké, společné tajemství. Že jde o tajemství, jsem pochopila, až když jsem rozum brala. Jurij Rudolfovič takřka od samé kolébky, rozumí se té mojí, cementoval náš vztah, naše blízké příbuzenství, tím svým sochořem. To jeho atěčestvo, ten jeho nepoddajný ilja muromec, bohatýr vzpřímený v sedle. Nebylo kam se před ním schovat, nebylo úniku. Jeho maják, jeho zvon vyplňoval můj dětský obzor, kam oko dohlédlo, každý koutek, každá skulinka ho byla plná. „Život začíná pod pasem a končí pod zemí,“ říkával otec.

Stěhovali jsme se od města k městu, z jednoho depresivního podnájmu do druhého, stárnoucí krasavec, bývalý důstojník Jurij Rudolfovič Kreuzer s dcerou Šeherezádou. Aby otec tomu našemu bezcílnému putování dal nějaký smysl, říkával, že hledáme ztracenou matku. Možná že tomu sám časem uvěřil, že se skutečně snaží nalézt svou ženu, která mu údajně po nějakých dvou letech manželství utekla neznámo

kam. Ze začátku povídal, že ji unesl mladý tuberkulózní student, s nímž žije někde v podkroví. Chtěla by se vrátit, ale brání jí v tom hrdost a také to, že má jen chatrnou sukni, tenounkou, sepranou kazajku a dřevěné boty. Takhle nemůže jít ani na ulici, prosím vás, natož do ruské zimy! Všechno dali do freu, strádají hladem, student blouzní, pokud právě netrpí chrlením krve, a když neblouzní, tak chrlí krev. Jenže když jsem rozum brala a naučila se azbuku, tak jsem zjistila, že to všechno napaběrkoval z četby. To mi ale nevadilo, cestovali jsme za ztracenou matkou, z níž se stal v mých představách jakýsi nedosažitelný maják, mys dobrých nadějí, tajuplný ostrov někde za obzorem. Později, v letech dospívání, jsem si vzala do hlavy, že jsem narozena „z neznámé matky“, podobně jako se v běžnějších případech mluví o „neznámém otci“. Jak otec stárl, tak naše hry na „vláček a tunel“ a „leze, leze po železe“, se staly méně a méně pravidelnými, až ustaly docela. Tehdy jsem si začala rozšiřovat obzor četbou a jednou z mých nejoblíbenějších knih se stal populární cestopis od Bernala Diazeffa *Podrobný popis cesty tropickou krajinou Amazonie*. V té knize se cestovatelé v jednom zaprášeném jihoamerickém městečku setkají s lehkou dívkou, Juanitou Bananou, a já se s ní bůhvíproč ztotožnila. Ačkoliv je o ní v knize jen několikařádková zmínka, nic víc než popis jejích očí a to, že měla nad horním rtem nádech tmavého knírku, začala jsem si v představách doplňovat různé mezery. Nejenže jsem takto zrekonstruovala její život minulý, ale projektovala jsem i ten budoucí, a to pokaždé jinak. Ve mně se jí dostalo nespočet reinkarnací. Někdy jsem dokonce věřila, že jsem vlastně ona, Juanita Banana, která cestuje po Ruslandu a hledá ztracenou matku. V *Podrobném popisu cesty tropickou krajinou Amazonie* sice o nějaké Juanitině ztracené matce nic není, ale to mi nevadilo, naopak, vyhovovalo mi to. Takže když si navečer otec pokládal hlavu do mého klína (rozumí se

že ji dával tváří nahoru a že jsem byla oblečená – znal meze slušnosti) a vybízela mě: „Vyprávěj, Šeherezádo, pověz mi něco hezkého,“ vyprávěla jsem zpravidla nějaký příběh ze života Juanity Banany. Poté mě vždycky hezky pochválil, a kroutil hlavou nad tím, po kom jsem to jen zdělila ten vyprávěcí talent. Pak se ale uhodil do čela, jako by si náhle na něco vzpomněl a zvolal: „A konečně, jak by ne, nejmenuješ se přece Šeherezáda jen tak pro nic za nic.“

Jednoho dne jsem mu vyprávěla o Juanitě, jak žila se svým otcem, který s ní odmalička spal, a když dospěla, tak ji požádal o ruku a časem se jim narodilo malé děťátko. „Chlapeček, nebo holčička?“ otázal se mě otec. Měla jsem na vybranou, ale co já věděla o chlapečcích! Už jsem chtěla říct holčička, když mi někdo nebo něco zašeptalo do ucha: „Ani chlapeček, ani holčička.“ Opakovala jsem ta slova otci, ten nic neříkal a čekal, co bude dál, a já zase čekala, co mi řekne moje tajemná nápověda. Ta nakonec zašeptala, jakoby z velké dálky: „...Příběh.“ Otec se znovu zeptal ospalým, sotva slyšitelným hlasem: „Co se jim teda narodilo, těm dvěma...“

„Příběh,“ povídám, „narodil se jim příběh...“

...Co, že se mám držet tématu? Že na vás šiju nějakou šeherezádovskou boudu: jeden příběh se vylíhne z druhého a z toho další a další, jen abych si prodloužila život? Cha cha cha, pánové, co vás nemá, vždyť mně už o nějaký život vůbec nejde. Copak tohle je nějaký život? A že by mi šlo o příběh, že bych tedy chtěla prodloužit aspoň ten příběh, když už ne život...? Pánové, ani o příběh mi nejde! To vy stojíte o příběh, a když vám ho vyprávím, tak se začnete ošívát a podezříváte mě, že si vymýšlím a že to tak nebylo. Ale vyprávím ho přece přesně tak, jak jsem ho vyprávěla té „bandě“, a těm jsem ho vyprávěla přesně tak, jak se udál. Tedy plus minus nějaké to slovíčko. Snažně vás prosím, už mě nepřerušujte...

Kde jsem to přestala? Aha, otec se ptá a já mu odpovídám: „Nenarodil se žádný člověk, ale příběh,“ on mi ale mezitím usnul na klíně a už se dál na nic neptal. Náš příběh, tedy jeho a můj, nakonec skončil jeho smrtí. K té došlo asi takto: opět měl hlavu na mém klíně, býval teď často unaven a já mu předčítala z *Podrobného popisu* od Diazeffa. Právě jsem se dostala k té zmínce o Juanitě Bananě, a jako kdybych tušila, že se o ní chce dozvědět něco víc, začala jsem trochu improvizovat a zmíněnou zmínku rozvádět. Jak jsem už řekla, o Juanitě jsou v té knize jen asi tři věty, skoro nic. Nedalo mi to, začala jsem k nim přidávat své a zanedlouho jsem měla cosi jako krátkou kapitolu, svoji vlastní. Ta kapitolka vyvrcholila epizodou, v níž to Juanita dělá s jedním zákazníkem, bohatým cizincem. Tenhle idealista se zapřísahá, že jí nejen dobře zaplatí, ale dokonce ji vysvobodí z té špinavé, upoceně díry v džungli, kde se musí živit prostitucí. Neměla jsem po ruce pro toho pána žádné jméno, a tak zůstával nepojmenován. Zvenčí se tedy zdálo, že tento bezejmenný pán měl v tu chvíli s Juanitou takový pozitivní vztah, a mezi nimi šlo o něco víc než o pouhý obchod. Jenže Juanita dobře věděla, co takoví páni mají rádi, *takhle jedou páni, takhle jedou dámy... a tak sedláci darebáci*. Trochu pohybu a trochu nostalgie. Nebyla na hlavu padlá a nevěřila ani slůvku z těch jeho slibů. Takový sentimentální tlučhuba se občas objeví a řekne, že ji miluje, a jen co mu poštou přijde ten slibovaný šek, tak se vrátí a odveze ji pryč, do ekonomicky vyspělého světa, a vezme si ji za ženu, poněvadž z kurev bývají velmi dobré manželky. Jenže Juanita je profesionálka, a tak hraje svoji roli přesně podle pravidel, ale nejen to, dává mu i něco navíc. Je v bohatýrské náladě, myslí si: eh, extranjeros, ricos, onanistas, carramba...! Já mu ukážu, že i u nás v nevyvinutém světě něco víme o životě. A tak krouť hýžděmi jako posedlá, předstírá jeden orgasmus za

druhým, a když už asi po páté dosahuje takového fingovaného scherza a křičí: vraž mihotam, vraž mihotam, žmihotam, žmihotam, žmihotam (pochopitelně to křičí španělsky, a tohle je jen přibližný překlad), tak se mi otec maličko zavrtí na klíně, zhluboka vydechne, a jak se ukáže, tenhle vzdech, nebo spíš vzlyk, je jeho poslední. Je docela možné, že jak mě napůl ucha poslouchal, tak si představoval, že sám je tím souložícím vysvoboditelem padlých žen, v onom bohem opuštěném jihoamerickém městečku Čičibambě, a já nejsem nikdo jiný než právě Juanita Banana. Jisté je, že když mi takhle zemřel v náručí, tak měl erekci, dokonce korunovanou i ejakulací. Zkrátka a dobře, táta si střík do trika. To se prý mužským někdy stává, zvláště při smrti oběšením.

Přestože se Diazeffův cestopis vydával za pravdivý, byly v něm takové nehoráznosti, že i člověk poměrně nezkušený a světa neznalý, jako jsem byla já, tušil, že mnohé je zde příkrášleno, ne-li docela vymyšleno autorem, jenž možná v Jižní Americe ani nebyl. Pamatuju se, jak jsem jednou marně hledala Čičibambu na mapě, a už jsem si říkala, tak vida, vždyť ani ta Čičibamba neexistuje! Představte si však mé překvapení, když jsem ji jednoho dne v jednom starém, podrobném atlase neočekávaně našla! Ale ať už si ta Čičibamba existuje nebo ne, co se týče všelijakých charakterů, s nimiž se autor údajně setkal a jimiž se jeho kniha přímo hemží, mé pochyby trvaly nadále. Byla bych se vsadila, že mnohé z nich si Diazeff vymyslel úplně a jiné, které odvodil ze skutečných lidí, přetvořil tak dokonale, že vlastně vytvořil něco úplně nového. Myslím, že nepřeháním, když řeknu, že *Podrobný popis*, ač se vydává za pravdivý referát o cestě tropickou krajinou, je de facto fikcí od začátku až do konce. Tak například už ta nešťastná kurva „Juanita Banana“ a její smutné oči a náznak knírku! Nejspíš v onom baru, kam autor údajně

vkročil, byl jen nějaký jednooký indián nebo tlustá upocená selka. Jenže takové postavy, arci pravdivé, čtenáře přece nezajímají. Autor tudíž takový nepohodlný fakt vyretušuje a dosadí místo něj literární klišé, veliké, smutné oči a náznak knírku, jež naznačují něco „typického“ a „exotického“. A tak má člověk při čtení takový zvláštní, pro mnohé bezpochyby hřejivý pocit, že se s touhle či onou věcí, s tímhle či támhle tím člověkem už někde setkal. Autor mu servíruje Jižní Ameriku s jejími džunglemi, peóny a břichatými diktátůrkami právě takovou, jakou ji on od něho očekává. Je to, jako by někdo popisoval Rusland jako zemi boršče, prsatých Zinaid Michajloven a matrosů, kteří sedí na oděských schodech, hrají na garmošku a zpívají *Oči čjórnyje*. Jak snadno k něčemu takovému čtenář přilne, jak snadno to stráví, vždyť to už odněkud zná, a tak to musí být pravda. Jenže ve skutečnosti jedna fikce zde čerpá z jiné, a fikce takto zdvojená a zbytečná se stává pravdou. Petře Pavloviči..., a vy, Pavle Petroviči, musíte pochopit, proč o téhle knize mluvím tak zešířena. Stala se mi totiž pomůckou a umožnila mi, hlavně ze začátku, útek ze světa šedivých ulepených faktů do říše fantazie. Nedá se však říct, že mě Diazeff, abych tak řekla, vzal za ruku a někam odváděl, kdepak, zdaleka ne. Stal se mi spíš odstrašujícím příkladem člověka, jenž zabíjí jazyk mluvený jazykem psaným, ukázal mi, jak se vyprávět nemá. Učila jsem se na tomto cestopisu, jak korigovat fikci mrtvou fikcí živou, a vytvářet tak pravdu imaginace. Učila jsem se, jak doplňovat charaktery nedomrlé, nevyvinuté, nedotažené a vytvářet z nich postavy plnokrevné a skutečnější, než je skutečnost sama. Vlastně teprve s touhle knihou v ruce jsem se stávala opravdovou Šeherezádou. Jen se uculujte, Petropavlovičové, smějte se, jak chcete. Fakt je, že bez Diazeffova odstrašujícího příkladu, bych nebyla schopná vypovídat o Gajstově cestě Ruslandem. Říkejte tomu stimulus

nebo inspirace, ale na stránkách *Podrobného popisu* jsem se naučila, jak se dostat na druhou stranu pouhého páru černých očí a nalézt za ním plnokrevnou, nešťastnou křivku. Ten pisálek, aniž si toho byl vědom, mě naučil, jak prostě postavit věci, či chcete-li svět „z hlavy na nohy“.

S Jurijem Rudolfovičem jsme žili jako dva trosečníci na pustém ostrově a svět ostatních, celý ten takzvaný normální svět, byl mořem, jež náš ostrov obklopovalo. Po jeho smrti mi nezbývalo než pustit se na to moře, ale neuměla jsem plavat a vor jsem taky neměla. Nezbývalo mi než vkročit do jeho nebezpečných a – jak se zdálo – bezedných vod a doufat, že neúnavným šlapáním udržím hlavu nad hladinou. Stručně řečeno, stala se ze mě šlapka, a to v okamžiku, kdy jsem zjistila, že vlastně nic neumím, nic neznám a jediné, v čem trochu vynikám, je vyprávění a pak ta další věc, jak mě v ní vytrénoval táta. Obojí šlo jaksi ruku v ruce. Muži po mě nejdřív chtěli mé tělo a pak vyžadovali, abych jim vyprávěla, zvláště když zjistili, že se jmenuju Šeherezáda. Přiznám se, že někdy, když jsem byla v obzvlášť bláznivé náladě, jsem se jim představovala jako Juanita Banana. Jakýsi zvláštní instinkt mi vždycky napověděl, je-li pravděpodobné, že dotyčný zákazník Diazeffovu knihu zná, či ne. Varoval-li mne tento hlas: pozor, Šeherezádo, tenhle člověk vypadá kultivovaně, je docela možné, že se o Juanitě dočetl v Diazeffovi, a tak mu raději nevěš žádné bulky na nos, zůstala jsem obyčejnou holkou z Lapsu. Jindy jsem se však bezostyšně představila jako Juanita Banana, a své poněkud exotické jméno jsem svedla na otce, z něhož jsem zpravidla udělala „nešťastného kubánského revolucionáře“, který se do Ruslandu oženil. Takoví jednodušší zákazníci mi často věřili na slovo a já jsem je bavila příběhy ze své minulosti, arci poněkud přizpůsobenými ruslandské realitě. Jižní Amerika, či častěji Kuba se v tom

mém „bananovském“ životě takto jenom mihly a děj se rychle přenesl do naší nedozírné, narušené otčiny. (Všimněte si, že z důvodů čistě pragmatických jsem občas zcela ochotná ignorovat svůj baltský původ.) Takové fantazírování v sobě obsahovalo jisté riziko, a to i v případech, kdy mými posluchači byli muži v podstatě důvěřiví a naivní. Člověk nikdy nevěděl, nemá-li co činit s někým, kdo se za jednoduchého hlupáka jen vydává, ale ve skutečnosti je to mazaný lišák, takový vlk přestrojený za babičku. Takto se mi jednou stalo, že jakmile jsem se zmínila o svém kubánském revolucionářském otci, zákazník mě přerušil a požádal mě, abych mu své příjmení opakovala. „Banana,“ říkám a on na to suše: „Ale v tom případě tvůj otec musel být Carlos Banana.“ „Tys ho znal?“ zeptala jsem se ho nedůvěřivě.

„Jakpak by ne, Carlos a já..., to je dlouhá historie, ale počkej, pokud si vzpomínám, tak on měl jen jednoho syna. Seš si jistá, že se tvůj táta jmenoval Carlos, Carlos Banana?“

Nato jsem začala koktat, že se celým jménem jmenoval Juan Carlos Fuentes Santa Anna Banana y Cortázar, tak nějak, a jen s velkým úsilím se mi podařilo převést řeč na jinou kolej. Nicméně právě takové nebezpečné okamžiky – říkám nebezpečné, poněvadž někteří lidé, když se cítí podvedeni, se dovedou pořádně rozzuřit, a to pak nevíte, čeho se můžete od takového nasraného kance nadít, – dodávaly mému počínání ten správný říz, ten nezbytný element vzrušení.

Prázdnou, vzniklou po otcově smrti, jsem brzy vyplnila nejrůznějšími muži. Zpočátku jsem s nimi chodila jen za jídlo, za pouhý piroh nebo mísu zelňačky. Časem jsem však svou počáteční naivitu překonala, a namísto zelňačky jsem vyžadovala americké zelnáče. A kdo v té době měl a dosud má těch fascinujících, zelených papírků víc než Ivanyč? Jednoho dne mne na Něvské „objevil“ jeden ze seržantů jeho

tělesné strážce. Prozíravě mě bez prodlení věnoval svému šéfovi, jenž se mu odměnil povýšením. Takto jsem se stala Ivanyčovou osobní Šeherezádou. Musíte uznat, že jsem v poměrně krátké době udělala závratnou kariéru.

Život s Ivanyčem měl mnohé výhody, ale i řadu nevýhod. K výhodám patřilo pohodlí a přepych jeho exkluzivního apartmá v patnáctém patře hotelu Metropol. Dalším kladem byla i obrovská prestiž jeho jména, a nějaký čas mě bavilo pozorovat lidi, jak při jeho vyslovení okamžitě zblednou a jakoby ztuhnou. Bylo jich dost, těch výhod: dači, obrovské americké limuzíny, hedvábné spodní prádlo, voňavky z Francie, nevídaná jídla, nevídané nápoje a zpočátku také výlety k moři, dolů na Krym, občas na Capri. Postupem času se však v mé duši rozrostla jistá prázdnota a nuda, slovem: *skuka*. Stále častěji a bolestněji jsem teď vnímala nejružnější nevýhody svého nového života. Tak například Ivanyč nebyl zdaleka tak dobrým a trpělivým posluchačem, jako býval můj otec. Co to povídám, jak se mohl tenhle podsaďitý, plešatý šedesátník vůbec k mému urostlému, štíhlému, *pěknému* otci vůbec přirovnávat! Nejenže nebyl dobrým posluchačem tenhle obtloustlý Ivan, ani dobrým milencem nebyl, a ke všemu byl čím dál tím víc z domova pryč. Co jsem měla dělat já nebohá? Spát se členy své tělesné strážce mi zakázal, a jak mám někomu vyprávět a šeptat do ouška příběhy, když s ním nemůžu spát? Tyhle dvě věci přece k sobě patří. Jsi ptáček lapený v zlaté kleci, říkala jsem si, a proplakala jsem celé noci. Tuhle *existenciální krizi* jsem se snažila překonat všelijak: přejídáním, překuřováním, masturbací a v neposlední řadě i zvýšeným, až po samou mez dovedeným fantazírováním. Byla jsem nyní nejen Juanitou Bananou, ale zároveň i jejím identickým dvojčetem, o kterém ale nikdo nevěděl. Jak mohlo k něčemu takovému dojít? Zřejmě takto:

señora Banana rodí, a když porodní bába, sama bezdětná stará panna, která se ale dennodenně modlí, aby jí Pán seslal děťátko, nejraději dcerušku, vidí ty dvě malinké, pomuchlané, vrásčité, ale *potenciálně krásné* holčičky, tak si uvědomí, že se jí naskýtá příležitost, jaká se hned tak nebude opakovat. Jedno z děvčátek chytře uklidí s tím, že si je později, nikým nepozorována, vezme domů, rodičce řekne, že jedno z dvojčátek se bohužel narodilo mrtvé, a má vyhráno. Ostatní pak už pokračuje automaticky jako v nějakém tuctovém filmu nebo knize. Takových a podobných příběhů si můžete přečíst v bulvárním tisku celou řadu. Jak Maria del Pilar vyroste, jak ji matka, respektive zmíněná porodní asistentka, které budeme říkat dejme tomu Sofia, vyiplá, vykurýruje z nejrůznějších dětských nemocí a nakonec dá do drahé internátní školy, kterou si nemůže dovolit, to jsou už jen detaily, na nichž není nic zajímavého a pro náš příběh určujícího. Jisté je, že jednoho dne se Maria del Pilar Banana ocitne v jihoamerické Čičibambě. To už z ní vyrostla mladá krásná dospělá žena, která pracuje jako antropoložka na chicagské (případně oxfordské, cambridžské) univerzitě a přichází sem studovat zapomenutý indiánský kmen, žijící v džungli asi den a půl cesty v motorovém člunu na sever od města. No, a teď si představte, co se stane, když Maria vstoupí do místního baru, aby si koupila osvěžující nápoj, a za barovým pultem stojí... její zrcadlová podoba. Bdí, nebo sní?

Maria del Pilar Banana jsem někdy byla já, ale někdy jsem byla pro změnu Juanita a Maria byla mým netušným dvojčetem, jež se náhle vynořilo neznámo odkud. Někdy, když jsem byla Juanitou, jsem vytáhla zpod barového pultu revolver (popřípadě zkrácenou brokovnici) a své dvojče jsem zastřelila. Jindy když jsem byla tou druhou, tak jsem to byla zase já, která zastřelila ji. Tak, teď mohu opět volně dýchat, pomyslela

jsem si po takové sestrovraždě, pro nás dvě tady prostě nebylo dost místa. Ovšemže takové konfrontace končící střelbou mě časem omrzely a já jsem byla opět někým jiným, například tou tlustou, předčasně zestárlou indiánskou matkou, jejíž v pořadí už třetí dítě zemřelo na úplavici (choleru, podvýživu, tuberkulózu atd.) a která se právě vrátila od místního lichváře, Syřana Hakima (Abdully, Aliho, Hussaina atp.), od něhož si půjčila peníze na rakev. Sedím v rohu místnosti, z uzlíku, kde mám ty vypůjčené peníze, občas potají vylovím maravedí a objednáám si další mezkal. Kolik jsem jich už vypila? Nepamatuji se, vždyť my indiáni dovedeme počítat jen do tří... uno, due, tres,... Padre, Madre... y Spíritu Santo, ale já jich měla víc než trojici, po ní přišli nejrůznější svatí a svaté: San Juan de la Cruz, Santo Domingo, San Sebastian, Santa Clara, Santa Monica, Santa Maria del Pilar..., ale co to bylo za ránu? To nic, to jen řečená světice, Santa Maria del Pilar, zasvinila svým mozkiem celý barový pult. Juanita Banana má v ruce seříznutou brokovnici, z jejíž hlavně se ještě kouří, což je docela normální. Pomyslíte si: inu, Čičibamba, co chcete, prosím vás! Už abych ale raději šla, nebo tady propiju celou rakev. Las pompas fúnebres..., los vicios del mundo moderno...!

Ale i tyto hry, tyto vybájené světy, odvozené povětšinou z Diazeffova *Podrobného popisu* cesty tropickou krajinou Amazonie, ale vylepšené, vybarvené a rozvedené do šíře, výše i hloubky, mě nemohly bavit věčně. Musela jsem se nějakým způsobem vypořádat se svým problémem, dostat se nějak ven z toho pozlaceného vězení. Ne že jsem chtěla přímo utéct, prásknout do bot, vzít roha a zase někde ve větru a dešti nabízet své vnady za půl pirohu nebo vychladlý šašlik. Nechtělo se mi pracovat za misku boršče, to zase ne. Bylo by mi stačilo, kdybych občas mohla vylétnout z té zlaté klece ven a pak se zase hezky vrátit na bidélko. Byla jsem však přísně střežena, Ivanyč byl velice žárlivý, ne snad

sexuálně, o sex vlastně ani moc nestál – jako že mu to ani moc nestálo –, ale nenáviděl pomýšlení, že by se s někým dělil o své vlastnictví. A já jsem byla právě jeho vlastnictvím, kusem jeho prestiže, prodloužením jeho prašivé osobnosti. Byla jsem tudíž náležitě strážena, a pokud byl Ivanyč mimo domov, za obchodem, a to byl v období, o němž mluvím, takřka pořád, tak jsem nesměla z hotelu vytáhnout ani paty. Když jsem si stěžovala, tak se divil: „Co ti tady prosím tě chybí? Máš jídlo, pití, televizi, video, bazén, tělocvičnu..., a když se chceš nadýchat čerstvého vzduchu, můžeš si vyjít na balkón, odkud vidíš až na Něvu.“

Zprvu jsem se pokoušela argumentovat, namítnu, že tělocvična, bazén, video..., to jsou všechno sice dobré věci, které jen tak někdo nemá, a aby si nemyslel, že jsem nevděčná..., kdepak, to ne, vždyť jsem sem přišla bez věna, holka neznámá, sirotek z matky neznámé, ale proč bych se nemohla zase jednou projít po ulici, svézt se s davem, slyšet hluk dopravy, nechat se ovanout výfukovými plyny, prostě...

„Cožpak ses zbláznila? Dole na ulicích je to nebezpečné, bída, chuligáni... gangsteři. Jen počkej, teď mám sice plné ruce práce, ale až budu mít tenhle obchod s krku, tak si uděláme pěkné prázdniny.“

Jenže jeden obchod následoval druhý, a pokud se občas objevil doma, tak buďto jen pořád někam volal svým mobilem a vyjednával všelijaké obchody, nebo spal, a když ani to ani ono, tak si stěžoval na únavu a stres. Příliš pozdě jsem se dovtípila, že člověk jeho druhu bude mít víc takových domácností, jako je ta naše. A také mi mé podezření jednou v opilosti potvrdil, když se začal chvástat, že podobných hnízdeček má plnou prdel, nejen v Ruslandu, ale i v zahraničí: v Ženevě, Paříži, New Yorku, Torontu..., kam se podíváš, tam má Ivanyč vilu, byt nebo celé hotelové patro. A v každém z nich na něj čeká nějaká Šeherezáda. Vždyť je mocný, obávaný a bohatý jako Krésus. Bylo

mi z něho k blití. Jenže člověk ho nemohl ani kopnout, třebaže byl v takovémhle stavu, neboť nablízku, ano, přímo v pokoji, stál jako nějaká divadelní kulisa jeho tělesný ochránce.

Svého minima svobody jsem nakonec dosáhla právě skrze takového strážce. Takových goril bylo v organizaci jako much. Ivanyč jich měl bezpočet a ty vyšší šarže měly své vlastní ochránce, neboť každý zde věděl, že člověk nikdy neví. Život byl skutečně nebezpečný, to každou chvíli někoho z organizace dostal neznámý ostřelovač, nebo ho vyhodili do vzduchu, když nastartoval auto. Hlíдали mě dobře, ale kupodivu mi přidělili jen jednu gorilu, což nebylo moc. Teprve když jsem překonala svoji počáteční naivitu, vysvitlo mi, že jako pouhá žena si asi víc goril nezasloužím. Bylo však také docela možné, že ten můj stín s revolverem v podpaždí byl tak vysoce kvalifikovaný, že na práci stačil sám. Tento hrubián, podle všeho nějaký Čukča či Čuvaš, byl stoprocentní nemluva a mě by nebylo ani ve snu napadlo, abych se ho ve své snaze získat sníženou ochranu a takto maličko zvýšenou svobodu snažila nějak podplatit či nedej pámbu svěst. Jenže k mému nemalému překvapení byl tento ramenatý orangutan jednoho dne nahrazen poměrně útlým človíčkem, který vypadal pro změnu jako rozpolcený intelektuál. Jak se mělo brzy ukázat, tenhle člověk měl dokonce návyk, který si pořídil na utišení bolesti. V útrokách mu totiž hlodala jakási zhoubná choroba a zbývalo mu jen několik měsíců života. Měl špatné svědomí a bran pekelných se obával víc než Ivanyče. Tyto zajímavé a vlastně smutné informace se mi z něho podařilo postupně vytáhnout. Snažila jsem se ho přesvědčit, že kdyby mu jeho představení za nějaký přestupek, dejme tomu za laxní provádění služby, obuli cementové boty a hodili do Něvy, tak taková rychlá smrt by pro něho mohla být lepší než to jeho pozvolné, bolestivé umírání.

Odsouzenec k smrti ale žádné přesvědčování nepotřeboval, dobře věděl, co od něho žádám.

„Jdi si, děvočka, jdi, čerstvého vzdoušku se nadýchej, čajíku v čajovně popij, garmošku na Vasiljevském si poslechni, poveseš se, zatancuj, zazpívej, krátký a trudný život.“

Zkrátka a dobře, jednou týdně jsem takto s vědomím svého strážce vyklouzla z Metropole ven a zašla tu na čaj, tu na čokoládu, a takto jsem se jednoho dne setkala s Rahimem.

Rahim, pánové, byl moje velká láska. Čistokrevný Kabardinec, karabiník, karabiniér... On horský orel, když byl na horách, on protřelý obchodník, když byl v dolinách. Přijel do Petěrburgu nakupovat oruží: kulomety, minomety, kalašnikovovy, pistole, granáty, miny a dělobuchy všeho druhu. Ty pak prodával doma na Kavkaze za dobrou cenu nejrůznějším národům a pronárodům, které měly o takové hračky velký zájem. Kavkaz, jak se zdá, odmítá myšlenku sjednocení, míru a globalizace. Ačkoliv jsem sama svým způsobem takový kavkazský dovoz (odtamtud si přece otec přivezl v srdci mé jméno, pokud se pamatujete), nic jsem o tomto hornatém podbřišku našeho zbytkového impéria nevěděla, kromě toho, že se tam pořád něco mele. Vojáci, molodci každé generace odcházejí tam dolů, aby se pak vraceli zpátky nahoru zcela bez iluzí, často však v rakvích nebo v našem praktickém věku v černých igelitových pytlích. Rahim se při našem prvním setkání v Ableuchově cukrárně rozpovídal o tom romantickém kraji, kde muži jsou stále ještě muži, a ženy, inu, to jsou prostě růže, růže z Kavkazu. Vládne v těch horách ovšem zaručený chaos a povládne ještě mnogaja ljeta. Samotní bozi na vrcholku Elbrusu si to přejí a s bohy se dá těžko smlouvat. Vezměte si třeba lingvistický chaos v takovém Dagestánu: tam mají asi 17 oficiálně uznaných, řádně ratifikovaných jazyků, ale navíc asi dvojnásobek jazyků neoficiálních...,

což máme nějakých padesát, jednapadesát jazyků na území menším, než je dejme tomu polovina Kostariky. A to máš jen Dagestán, připočti k tomu Arménii, Gruzii, Abcházsko..., lingvistický chaos, kam se hrabe babylónská věž. Jistěže v takovém území, kde každý každého nenávidí, je třeba oruží. Nemluví jen o nějakých kinžálech, kdepak, existuje velká poptávka po houfnicích a exocetech, kulometech, granátometech, minometech a machometech všeho druhu. Kdyby bylo víc peněz a lepší podmínky, dalo by se obchodovat i s Hurikány, Hawky, Mesršmity..., nějaká ta atomovka by se jistě taky dala střelit, ale jak se věci mají, podmínky jsou těžké, dodávky často váznou, prozatím jdou na odbyt věci spíš menší. S lehkými zbraněmi se toho ale proti ruským migům, kašuším a především jejich vnučkám naděždám moc nesvede. Ať je to ale jak chce, obchod zatím kvete...

Ach, Rahim, to byl kavalír, opravdový kavkazský gentleman. O obchodu dovedl hovořit dlouho a zaníceně, ale při jiných příležitostech uměl zrovna tak dlouho a zaníceně mluvit o lásce. Když vyšlo najevo, kdo vlastně jsem a že své zboží převážně nakupuje u organizací Ivanyčovi konkurujících a nepřátelských, tak nebyl vůbec vyveden z míry, jen se ušklíbl, zaklel cosi v jednom z těch cirká dvou či tří set kavkazských jazyků a nahlas nazval Ivanyče prašivým „Urusem“ a zkurvysynem. Nesetkali jsme se takto víc než asi třikrát, když mi zčistajasna navrhl, že budu-li chtít, tak mě vezme dolů na Kavkaz, vždyť tam u všech čertů patřím, jsem přece Růže z Kavkazu, co na tom, že jsem tam nikdy nebyla.

„Jsi Růže z Kavkazu, která potřebuje horský vzduch, Šeherezáda v Pítěru, to je protimluv a skandál,“ pravil Rahim.

Původní plán, jak mi jej Rahim předložil, se mi celkem zalíbil. Nejprve zajedeme do Almy Tadimy, neboť tam právě směřuje větší zásilka zbraní a on musí

osobně prodiskutovat některé nedokončené detaily obchodu s kardašským vůdcem. Ano, v oné oblasti se sice bojuje – každý přece slyšel o druhé kardašské válce –, ale teď čistou náhodou vládne příměří, a dáme-li si jen trochu pozor, tak není čeho se obávat. Bojím-li se však o život, tak s ním do Kardašistánu jezdit nemusím, ale mohu na něj počkat někde v bezpečí, buďto v Baku, nebo v Jerevanu či kdekoliv jinde, podle vlastního výběru. Ne ne, já na to, půjdu s tebou až na konec světa, můj horský orle, můj vysvoboditeli... Dobře dobře, on na to, vidím, že jsi nejen krásná a inteligentní, ale také odvážná. Jsi absolutní žena! Jseš si skutečně jistá, že nepocházíš z Kavkazu, konkrétně z Kabardy? Chvíli jsme si navzájem lichotili a cukrovali jako dvě zamilované křepelky, načež Rahim vysvětlil zbytek svého plánu. Doufá, že jednání bude jen krátké a odbyde se bez průtahů či komplikací. Jakmile to budeme mít z krku, ukáže mi celý Kavkaz, projedeme všechny republiky a provincie od Soči až k Baku, navštívíme Tbilisi, Rustavi, Batumi, Kutajsi, Suchumi..., města, auly, osady a také horské louky s nejzelenější trávou na světě, lesy, strže a jezera, jezera hluboká jako tvoje oči, Šeherezádo. Rahim hovořil o naší společné budoucnosti, neboť teď už mu bylo jasné, že beze mne nemůže žít. Popsal mi do detailu vilu celou ze skla, kterou pro něj právě dokončují na černomořském pobřeží, ale budu-li chtít, postaví ještě jednu, pro změnu ze zlata, na druhé straně, u moře Kaspického. To jsme už cestovali dolů na jih v jeho neprůstřelném, na míru šitém mercedesu a mezi milováním v provinčních hotelích jsme si povídali o té nádherné společné budoucnosti, v níž ho budu v rostoucím kroužku dětí očekávat buďto v té, nebo oné vile. Jak jsme se přibližovali k našemu cíli, tak vil a dětí bylo stále víc. Pravda, bude hodně na cestách, ale každý den mě bude volat svým mobilem, to jednak, a zadruhé, jeho častá nepřítomnost jenom

posílí naši lásku, jež bude růst a sílit podobně jako děti, na které si během jeho krátkých přestávek doma zaděláme. Přihlédli jsme též k faktu, že jak se bude náš kapitál hromadit, tak se sníží i potřeba jezdit za obchodem a Rahim bude stále více doma. Když jsme nakonec dosáhli prvních hlídek na předměstí Almy Tadimy, kde nám několik nekompromisních ozbrojených vousáčů v beranicích zahradilo cestu, dosáhli jsme v naší společné plánované budoucnosti bodu, v němž jsme se dožili požehnaného, kavkazského věku stopětdvaceti let (já), stoosmadvaceti let (on) a počet našich potomků, to jest dětí, vnoučat, pravnoučat a prapraproučat, se zastavil u čísla 553. V ideálním světě by k tomu zřejmě došlo, bohužel, v tom našem, v němž jedinou jistotou je, že člověk nikdy neví, se věci měly vyvinout jinak.

Gajst..., Gajst. Co s ním má všechno tohle povídání společného? Zdánlivě nic, ale ve skutečnosti – ve skutečnosti, v níž vše souvisí se vším, – všechno. Aniž jsem si toho byla totiž vědoma – a tato nevědomost platila i pro něj – cestovala jsem vlastně k němu už od okamžiku, kdy jsme s Rahimem vytáhli paty z Pítěru. Nemohla jsem tušit, když jsme projížděli prvními rozbombardovanými ulicemi Almy Tadimy, že toto horské hnízdo v kavkazských horách nezůstane pouhou první, brzy zapomenutou zastávkou na radostné křížové cestě mého života, na jehož konci budu trůnit početné rodině, nýbrž že přicházím k důležitému mezníku, za kterým mi osud nachystal všechno možné, jen ne onu tak nádherně vymalovanou budoucnost.

Samotné město, či lépe řečeno to, co z něho po posledním ruslandském náletu zbylo, stálo na nevelké náhorní plošině, obklopené na všech stranách horami. Když si člověk stoupl na špičky a přálo mu dobré počasí, tak mohl v modravých dálavách zahlédnout vrcholek Elbrusu. Majestátní Kazbek byl blíž. Toto zvukné jméno si vůdce kardašských bojovníků (hlas

z Radia Moscow International jim ovšem neřikal jinak než „bandité“) zvolil za přezdívku, za své „nom de guerre“.

Rahim odešel vyjednávat s tímto mužem okamžitě po našem příjezdu, jen co jsme se dlouze políbili, na Náměstí národního uvědomění, dříve Leninově. Limuzínu, v níž jsem zůstala sedět, okamžitě obklopilo celé hejno zvědavých dětí, které beze strachu tiskly své rozjívené tváře na skla oken. Pouhé dívání jim ale nestačilo, a tak začaly celým automobilem kolébat ze strany na stranu a z Rahimova neprůstřelného mercedesu se v mžiku stal jakýsi opilý koráb. Začala se o mě pokoušet klaustrofobie a panika, ale než se mohly plně rozvinout, odkudsi se náhle ozval výstřel, po němž následoval hlasitý výkřik, snad rozkaz nebo varování, a děti se okamžitě rozprchly na všechny strany. Místo nich se k vozidlu postavil ozbrojený Kardaš, zřejmě aby důležitou návštěvu ochránil před dalšími nepřijemnostmi. Vyhlídka na náměstí, silně poznamenané posledním raketovým útokem, byla neutěšená. Alma Tadima, hlavní město Kardašistánu (jehož legitimitu bralo Radio Moscow International v potaz), si užila své. Později jsem se na jednom z Kazbekových „politických školení“ měla dozvědět všechna bývalá jména těchto horských Drážďan: Dzeržinskoje, Jagodovka, Ježovskij Gorodok, Beriatumi, Džugaš-Villa, Malenkovo, Chrušči-Batul, Andropol, Brežněvsk... Strmé hory nebyly s to ochránit tento náhorní městys před vlnami historie, jež se přes něj periodicky převalily, hořké a nezadržitelné.

Rahim se vrátil až za setmění. Byl také nejvyšší čas, neboť poslední dvě nebo tři hodiny jeho nepřítomnosti jsem trpěla akutní potřebou urinovat, neměla jsem však odvalu svěřit se s tímto delikátním tajemstvím ozbrojenci, který po mě občas hodil pohledem, při němž mi stydla krev v žilách. Svoji potřebu jsem vykonala v troskách jakéhosi stavení několik ulic za

náměstím, kam mě Rahim galantně zavezl. Pak jsme se opět vrátili na náměstí a zaparkovali před hotelem KARDAŠ, jehož bývalý název LENIN se dal snadno rozeznat pod novou neonovou firmou, která blikala v houstnoucí tmě. V našem pokoji Rahim vytáhl spolu s pyžamem láhev vodky, nalil si štědrnou dávku do skleničky na zuby a klesl znaveně do křesla, stojícího vedle postele. Byl zřejmě k smrti vyčerpán. Po dalších dvou sklenkách a třech cigaretách se natolik vzpružil, aby mi sdělil nepříjemnou pravdu. Ukázalo se, že kardašský vojevůdce Kazbek je z jiného těsta než jeho předchůdce Murad, s nímž obchodovat byla nádhera. Tehdy, v těch sice nedávných, ale jakoby již dávno zašlých časech, za první kardašské války, se osvobozené peníze objevovaly na ženevských a curyšských kontech prakticky ještě dříve, než se oruží dokodrcalo do Kardašistánu. Obchod šel jako po másle, obě strany si mohly důvěřovat. Murad naneštěstí zahynul při posledním náletu a z jeho pozůstatků se podařilo identifikovat pouze hlavu, jen díky jeho legendární papaše z karakulského beránka, zdobené zeleným vyšívaným půlměsícem. Mezi četným zíváním a klením mi Rahim sdělil, že většinu času, jenž měl být věnován jednání čistě obchodnímu, Kazbek rozprávěl o hrdinských činech nejrůznějších kardašských bojovníků a usilovně se vyhýbal otázce placení za zbraně. Rahim opět strašlivě zazíval, otrásl se zimomřivě a poznamenal umíněně: „Zůstanu tady tak dlouho, než mi ten parchant odpřísáhne při všem, co je mu svaté, nejraději při Muradově hlavě, že zaplatí.“

„A co když neodpřísáhne a bude se nadále vytáčet?“ otázala jsem se.

„V takovém případě sáhnu po plánu B,“ odvětil Rahim.

„A co je v plánu B?“

„Plán B, to je ahvazská alternativa,“ zahučel Rahim temně.

„Tohle už vůbec nechápu,“ vzdala jsem se.

„Ahvazové jsou podkmenem Avhazů, kteří jsou vzdálenými příbuznými Ašvazů, s nimiž jsou Kabardinci velmi zadobře. Ahvazové nenávidí Kardaše ještě víc než Ruslany, a to už je co říct. Potíž je jen v tom, že nejsou příliš dobře ozbrojení. Kazbek zřejmě zapomněl, že vyzbrojit Ahvazy by pro mě byla hračka. Ne že by chyběli na mém seznamu, kdepak, tam rozhodně jsou, ale rád pracuju metodicky, a tak jsem si říkal, že mohou chvíli počkat, přinejmenším až skončí současná kardašská válka. Nicméně mohlo by být zajímavé, jak by Kazbek reagoval, kdybych se o této eventualitě zmínil. Taková věc je ale delikátní a on vypadá jako fanatik, co kdyby mě na místě probodl kinžálem? No nic, uvidíme, má milá, ráno je moudřejší večera.“

Té noci jsme se poprvé během celé naší cesty nemilovali. Celou noc mě mučily hrozné sny.

Během příštích tří dnů Rahim usilovně vyjednával s Kazbekem, který nadále lišácky obcházel otázku placení a místo toho jej podrobně informoval, jak pokračuje práce na preparaci a rekonstrukci Muradovy hlavy. Doufal, že tato národní památka bude jednoho dne instalována v Národním muzeu, které hodlá postavit na náměstí na místě zničené Školy průmyslových řemesel. Padla na mne mírná deprese a celé tři dny, co Rahim trávil s Kazbekem, jsem nevycházel z hotelového pokoje. Pokojská, ortodoxně zahalená až po uši, mi donášela jídlo, jímž byla až na jednu nebo dvě výjimky vodnatelná špenátová kaše a kus chleba. Vrcholky hor jak těch vzdálených, tak blízkých zakrýval teď permanentní zlověstný mrak. Měla jsem výhled na severní stranu města, která z nějakého nepochopitelného důvodu přežila obě války a byla poškozena nejméně. Změť kamenných a dřevěných domků s plochými střechami končila v dálce u úpatí hory, která zde tvořila přirozenou hranici města. Několik stavení se sice krčilo na samém svahu, jako

by se v těch místech město chtělo vyškrabat až nahoru, ale žádná další je nenásledovala. Na severovýchodě, tam kde se hory náhle rozestupovaly, dala se tušit soutěska, skrze niž vedla do Almy Tadimy jedna z pouhých dvou sjízdných silnic, silně střežených kardašskými oddíly. Tyto oddíly zřejmě vůbec nepřekážely ruslandským řízeným střelám středního dosahu, takzvaným naděždám, potomkyním slavných kašuší. Při posledním vzdušném útoku, jen krátce před příměřím, pouhé dvě takové naděždy pročistily tu bedlivě střeženou část strže asi tak, jako kus koudele pročistí hlavěň pušky. Ruslandští vojáci se ale neobtěžovali střely následovat a setrvali u svých odpalovacích ramp v bezpečné vzdálenosti mnoha verst odsud; Kardašové strž znovu naplnili rezervisty.

Za společnost jsem teď měla pouze vlastní melancholii. Proseděla jsem většinu dne u okna, a když mě přestal bavit pohled na rozbité město, tak jsem ulehla na postel a poslouchala tranzistorové rádio. Radio Moscow International se nyní o Kardašistánu nezmiňovalo ani slovem, kdežto Rádio Jerevan sice ano, ale jen maličko a obojetně. Jejich hlasatel vyslovoval naději, že tentokrát „na Kavkaze konečně zavládne klid a mír“. Kardaše označoval tu jako rebely, tu jako bojovníky za nezávislost. Jednu chvíli platili za pouhý „kmen“, a okamžik nato za „národ“; člověk si mohl vybrat, co chtěl. Posledního večera se Rahim vrátil z jednání celý utahaný, místo pozdravu uhodil pěstí do kulatého stolku a zvolal: „Zítřa přistoupím k plánu B, dneska spím v téhle díře naposledy.“ Žádný z nás si neuvědomoval prorocký význam jeho slov. Té noci jsme se pomilovali, ale jen krátce. Nabídla jsem se, že mu budu vyprávět ze života Juanity Banany, neboť jsem o ní během své samoty v hotelu Kardaš hodně přemýšlela. Měla jsem zčerstva v paměti několik příběhů v různých stadiích ucelenosti. Nejvíce se mi líbil ten, v němž Juanita zabije své dvojče, nejméně ten,

v němž zabije „jefa“ Garciu, primátora Čičibamby. Zjistila jsem totiž, že s onou konfrontací dvojčat v Baru Orozco (teprve teď jsem našla pro bar, v němž Juanita pracovala, vhodný název) se přece jen dalo něco dělat. Musela jsem ovšem takříkajíc „přetočit film“ maličko nazpátek. Když Maria del Pilar Banana vejde do baru Orozco a ke svému úžasu vidí za pultem svoji vlastní podobu, vlastně sebe samotnou, tak její protějšek, Juanita, podobný šok neutrpí, nýbrž jí bleskne hlavou myšlenka, že takováto příležitost se jen tak znovu nenaskytne. Okamžitě pochopí, že elegantní mladá žena přistupující k pultu je její dvojče (Juanita je protřelá děvka, obdařená nebyvalou intuicí), ale místo toho aby se příchozí vrhla se slzami v očích kolem krku, chová se jakoby nic a sprádá plán, jak z této naprosté podobnosti mezi nimi něco vytěžit. Vždycky chtěla z Čičibamby uprchnout a jít kamkoliv, třeba na Severní pól, jen se odsud dostat. Odmalička snila o nádherném velkém světě autostrád, golfových hřišť, písčitých pláží, měst plných nebetyčných mrakodrapů, s restauracemi, tančírnami, hernami a divadly, nikdy však nevlastnila ani cestovní pas, natož peníze na cestu. Co víc, i kdyby je měla, tak jefe Porfirio Garcia, který je do ní beznadějně zamilovaný, by ji z Čičibamby nikdy nepustil. Přehrála jsem si tu scénku několikrát v hlavě, abych zjistila, je-li pevná ve švech a není-li v ní někde nepříjemná chyba, o kterou bych později mohla zaškokbrtnout, a porušit tak plynulost vyprávění. Na první i druhý pohled vypadala epizodka celkem solidně. Rozumí se, že jsem musela z baru Orozco vyexpedovat ostatní zákazníky. Juanita nepotřebovala žádné svědky. Dloubla jsem Rahima loktem do žeber a otázala se ho, jestli si chce můj nejnovější příběh vyslechnout.

„A co... co zase dělá ta špinavá, beznadějná kurva. Naposledy se s ní García přece oženil..., nebo se už

rozvedli?“ zamumlal můj milenec ospale, ale bez valného zájmu. „Nezlob se, Šeher..., miláčku, ale měl jsem toho dneska až nad hlavu, jsem hrozně unavený.“

„Já to chápu, je mi tě moc líto, ale moc bych ráda, abys mi řekl, co si o tom myslíš, a tak to zkrátím. Poslyš, dám ti to v kostce: Maria del Pilar přijde do baru, kde kromě Juanity nikdo není. Juanita ji zabije, nezáleží na tom jak, buďto ji zastřelí, nebo ji otráví jedem, spíš to druhé. Pro jistotu bar zavře, dá na dveře ceduli s nápisem „Siesta“..., to konečně ani nemusí, stejně je právě čas siesty, a tak je Čičibamba mrtvá. Svlékne z mrtvoly pěkný drahý kostým, upraví si vlasy podle mrtvého vzoru a nikdo nepozná, že není Mariou. Tu oblékne do své uniformy a buď ji posadí za pult, nebo ji nepozorovaně odvede k řece a hodí do vody. V případě, že za necelou hodinu odlétá z čičibambského letiště letadlo, může ji jen tak posadit za ten pult. Odlétá-li ale první letadlo až za tři dny, což je pravděpodobnější, tak svou sestru hodí do řeky, ovšem za předpokladu, že bar Orozco stojí někde velice blízko řeky a ona může mrtvolu k řece dopravit, aniž by ji někdo upozoroval...“

„Prosím tě, zkrat to, už... spím,“ zachroptěl Rahim.

„Už jsem skoro hotová,“ říkám. „Tady máš pointu: Juanita Banana sedí v letadle, na klíně má kabelku plnou dolarů a americký pas na jméno Maria del Pilar Banana. Letadlo opíše kruh nad Čičibambou, z níž se brzy stane pouhý škraloup bláta utopený v zeleni nedozírného deštného pralesa. Juanita Banana letí do nového života.“

Ráno, po spěšné snídani, kterou tvořila špenátová kaše, kus mrkve, hrnek silného čaje a v Rahimově případě asi 5 cigaret, se můj milenec se mnou chvatně rozloučil a odkvačil vyjednávat s Kazbekem. Ve dveřích se ještě naposledy otočil, zahrozil pěstí na nic netušícího bojovníka a zvolal: „Jen počkej, kamaráde, jen počkej, Ahvaz ti zlomí vaz!“

Poté vyběhl na náměstí vstříc první naděždě, jíž začal nikým neočekávaný ruslandský nálet. Později, když jsem se vyškrabala ze sklepa, kam mě dotáhla ducha-přítomná pokojská, jsem zjistila, že polovina Náměstí národního uvědomění zmizela z povrchu zemského. Zmizela radnice, zmizelo zdravotní středisko a zmizel Rahim i s mercedeskou. Ještě později, když se třídil materiál původu organického (dětské nohy, ruce, kusy ženské anatomie atp.) od neorganického (cihly, kusy skla, televizory, žehlicí prkna), vyšlo najevo, že z ní přežil kus volantu a registrační číslo. Našla se také ruka s Rahimovým zlatým Rollexem na zápěstí. Celkem vzato, Murad dopadl daleko lépe. Pomyslela jsem si, že člověk spoléhající se na plán B, měl vzít v úvahu i možnost plánu C, který mu hodí pod nohy nebo na hlavu někdo jiný. V tomto případě byl takovým plánem C právě tento útok. Historie zaznamenala konec příměří a pokračování druhé kardašské války.

Mé kavkazské prázdniny, jež měly být začátkem cesty končící v kruhu nespočetných dětí, vnoučat a pravnoučat, nezačaly dobře. Vnější okolnosti mi ani nedovolily, abych plánovače a potenciálního spolupachatele toho nevýslovného lidského štěstí pořádně oplakala. Ruslandské naděždy přilétaly teď pravidelně ze severu jako hejna tažných ptáků a přistávaly v ruinách Almy Tadimy, zřejmě s úmyslem tyto ruiny dokonale odklidit. Nebe bylo plné „nadějí“, bylo jimi vpravdě těhotné. Z obytných čtvrtí města zůstaly stát jen ojedinělé domy a většina lidí zalezla teď do sklepů a všelijakých děr. Na povrchu zůstalo jen několik málo zatvrzelců, starých lidí, kteří se nemohli odloučit od svého majetku, přestože z něj zbyla jen pouhá hromada suti, z níž se jim podařilo prosít ohořelá mementa jako rodinné fotografické album nebo učebnici, jež zbyla po vnoučeti. Těchto fetišů se drželi ti šílenci jako klíšřata. Představovaly pro ně celou zmizelou realitu.

Okamžitě po prvním osudném útoku na město, jakmile byli mrtví a živí řádně roztríděni, mě odvedli k Vůdci kardašského národa, jenž měl svůj hlavní stan ve sklepě, nad nímž stával jediný almatadimský obchodní dům. Kazbek, oděný do praktického bojového úboru, posetého umně rozmístěnými fleky, seděl za stolem, na němž před ním leželo v řadě několik mobilů a těžká armádní pistole. Po boku mu stál řadový muhadžaddin, přepásaný několika kulometnými pásy jako kojeneček povijanem a s očima podlitými krví. Oba měli divoké černé plnovousy.

„Jméno!“ vybafl na mě vojevůdce bez okolků. Představila jsem se.

„Krojcěr, Krojcěr,“ opakoval a kroutil přitom pochybovačně hlavou.

„Jsi z jihu, severu, západu, nebo z východu?“

„Ze severu,“ povídám.

„Šegërezad, to jméno voní východem, ale Krojcěr, z toho fičí severák,“ poznamenal zamyšleně. K tomu bylo těžké něco dodat, a tak jsem mlčela a čekala, co přijde dál. Kardašský velitel mě chvíli mlčky pozoroval, zatímco si jeho prsty na stole pohrávaly s pistolí, pak s jedním z mobilů a posléze opět se zbraní. Nakonec, jako by si to konečně všechno srovnal v hlavě, se zachmuřil a řekl:

„Poslyš, Krojcěr, ze severu k nám nikdy nepřišlo nic dobrého. Naposledy ten špión Rahim, moc špatný člověk, a ty jsi zřejmě byla jeho osobní Šeherezáda, co si lehá na záda, cha cha cha.“ Asi se domníval, že udělal náramný vtip, poněvadž se ďábelsky rozchechtal, v čemž ho jeho pobočník s malým zpožděním úslužně následoval.

„Krojcěr... Šegërezada Rimskaja Korsakovskaja... Cha cha cha. Víš, co si myslím? Myslím si, že jsi Rusalka bledá, který to nedá, cha cha cha cha.“ Další geniální fór, jemuž se ti dva opět chechtali, až se za břicha popadali, zatímco já před nimi stála v pozoru

a čekala, co přijde, nejspíš rozkaz, aby mě jako nebezpečnou špiónku zastřelili. Konečně se Kazbek dochechtal, zvážněl a pravil přísně: „Ty, Krojčěr, poslyš, zatím tě nechám žít, ale dávej si na mě bacha, rozumíš? Dávej si na mě moc velkého bacha.“

Ne ne, mé kavkazské prázdniny nezačaly dobře. Kazbek mi udělil zvláštní status „chráněné, etnický odlišné osoby“, což, jak se mělo ukázat, byla kategorie velice vágní. Znamenalo to, že někdy jsem byla volná a mohla se pohybovat mezi troskami města víceméně bez dohledu. Jindy mě zase pro změnu připoutali policejními železky za ruku nebo nohu k radiátoru ústředního topení v tělocvičně bývalého Pionýrského (nyní Národního) domu, podobně jako ostatní rukojmí. Těch měli Kardašové v Almě Tadimě dost, ale neobtěžovali se z nich utvořit takzvaný lidský štít, jenž by zabránil útokům ruslandských naděžd, poněvadž věděli, že Ruslané na žádné lidské štíty nevěří. Zvláštní skupinu mezi „odlišnými etniky“ tvořili ruslandští vojáci zajatí v boji, které se Kazbekovi přes opětovné pokusy nepodařilo za nic hodnotného vyměnit. Když mu konečně vysvitlo, že jejich nadřazení nad nimi zlomili hůl, tak nechal čas od času jednoho z nich odvést a stáhnout zaživa z kůže. To mi osobně vyprávěl při našich tête à tête. Říkal, že kůže takového Ruslana sice za moc nestojí, ale díky řemeslné dovednosti almatadimských brašnářů se dají i z takového nejakostního materiálu vyrábět hezké suvenýry jako tabatěrky, pouzdra na brýle a stínítka na lampy. Snad ani nepřeháněl, poněvadž někdy, zvláště v noci, se městem rozeznávaly strašlivé skřeky, při kterých člověku naskakovala husí kůže. Taková činnost si vyžadovala jako doplněk i pravidelné znásilňování zatčených Rusalek, ale ty se Kardašům nelíbily, a tak se nakonec soustředili na mne. To nechal ve zmíněné tělocvičně nastoupit všechna rukojmí na jednu stranu, svůj generální štáb na druhou a na jeho pokyn se na mně ti vousatí

horalové začali střídát. Kazbek sám stál opodál, ruce v bok, a díval se, jak mě ti jeho po zuby ozbrojení pas-
tevcí berou zepředu a zezadu, mlátí mě přitom přes
prdel a přes hlavu, a někdy dal dokonce pokyn, aby mě
jeden z nich nakonec pomočil. „Krojcěr, slušaj, tohle
neber osobně,“ říkával. „Máš smůlu, že jsi ze severu.
Co se mě týče, tak jsi obyčejná Rusalka, ať už si o sobě
myslíš, co chceš. Jinak proti tobě nic nemám a možná
že ti jednou ukážu, jak na osobní rovině dovedu být
velkomyslný, poněvadž jsem koneckonců Kardaš.
Potíž je v tom, že jsi ze severu, a já chci na tvém pří-
kladu veřejně ukázat a demonstrovat, co Rusland
odjakživa dělal mým lidem a mému národu. Rusland
nás totiž odjakživa jen mrdal do prdele a pro jistotu
nám taky nachcal a nasral na hlavu. Zřejmě jsme si to
měli nechat líbit, a pačemú? Patamú što Rusland vělí-
kij a Kardašistán málěnkij. Říkáš, že jsi taky z malého
národa, který Rusland taky jen mrdal do prdele, a tak
aspoň vidíš, jak to chutná.“

Kazbekova politika ohledně rukojmí nebyla snadno
pochopitelná. Jako všichni Kardašové i jejich vůdce
pevně věřil, že ať se děje, co se děje, vše se nakonec
děje z vůle Aláhovy. Tito jednoduší horští pastevci
vyznávali mohamedánství ražení fundamentalistic-
kého a měli pramalé sympatie pro nějaké filosofické
subtility a komplikace. Že mezi nimi existovaly nej-
různější třenice, frakce a nepřátelství, mě příliš nepře-
kvapovalo, koneckonců krevní msta, ač prohlášena
za protizákonnou výnosem z r. 1885 a znovu potvr-
zena výnosy z let nadcházejících, naposledy někdy
v r. 1959, se praktikovala vesele dál. Dlužno dodat, že
během válek s mocným severním sousedem dochá-
zelo mezi zdejšími kmeny a národy k jakémusi také-
musi sjednocení. K takovým věcem, jako byla nevy-
kořenitelná pomstychtivost a jiné nepravosti, se dalo
pouze poznamenat: „To je holt Kavkaz,“ podobně jako
se například řekne: „To máte marné, to je Balkán,“

nebo: „Inu, co chcete, to je Čičibamba.“ Co mě ovšem překvapilo, bylo tvrzení, že „východní Kardašové“ nejsou zdaleka tak čistí a pravověrní muslimové, za jaké se vydávají, ale tajní „gnostikové“, kteří touto herezí načichli během dlouhého exilu na Kamčatce. Tuto informaci mi sdělil Reynolds, americké rukojmí, které Kardašové z nějakého rozmaru jednoho dne připoutali k radiátoru hned vedle mě.

Bylo to právě po jejich obvyklém happeningu, kdy se na mě vystříдалo asi 25 mužů různého věku. Nakonec, jako bych neměla dost, dal Kazbek ještě přivést odporného, strašlivě páchnoucího kozla či spíš muflona, aby si na mně také pozahradničil. Zvíře ale nade mnou ohrnulo nos, buď nebylo v říji, nebo jsem se mu prostě nelíbila. Pamatuji si ten incident, neboť krátce po příchodu kozla, respektive muflona, jsem omdlela, a když jsem přišla k sobě, tak jsem vedle sebe našla připoutaného Reynoldse. Vlastně, abych pravdu řekla, nejprve jsem zahlédla jeho nohy. Oni ho totiž připoutali za kotníky, a jelikož jsem byla sama připoutána za obě zápěstí a ležela na špinavé parketové podlaze na břiše hlavou dolů, nebylo zrovna snadné zahlédnout jeho tvář, která se zdála být někde hrozně daleko. Co se mě týkalo, tak nejen tvář, ale i celý Reynolds mi mohl být ukradený. Po pětadvaceti předních a zadních, vaginálních a análních nájezdech neomalených džigitů jsem nebyla v náladě povídat si o nějakých dalších Kardaších, ať už si byli, odkud chtěli. Reynolds, jenž se mi z té velké dálky představil, dokonce velmi zdvořile, jako bychom byli na nějakém diplomatickém soirée, a ne připoutaní k radiátoru ústředního topení v tělocvičně Národního, kdysi Pionýrského, domu v Almě Tadimě, hovořil o těchto „východních Kardaších“ jako o lidech, kteří si užili své a kteří možná trpěli ještě víc než tito jejich „západní bratři“. Dále pravil, že nezapomíná ani na naše utrpení, zvláště to moje, neboť byl konečně také nucen přihlížet této mé potupě.

Velice mě lituje a je mu trapné, že mi nemůže pomoci. Neméně lituje i toho, že mě nemůže požádat o ruku, což by prý jinak pravděpodobně učinil. Do Ruslandu totiž přijel hledat nevěstu, neboť s emancipovanými americkými ženami jsou potíže. Ba může říct bez přehánění, že americké emancipované ženy jsou vpravdě nemožné. Z toho důvodu sem přijel hledat nevěstu, pokud možná čistou a panenskou, podobnou těm, jaké si jeho šťastnější kolegové z takovýchto výprav už přivezli. Privil, že jsem „jeho typ“, dále vyslovil víru, že bychom spolu byli v Kansasu šťastní, a opětovně zalitoval, že došlo k tomuto mému nešťastnému veřejnému znásilnění. Svěřil se mi, že ho ta událost traumatizovala, a i kdyby přivřel oko nad tím, že nejsem panna, neboť na panenství jako takovém mu konečně příliš nesejde, tak s takovým traumatem by se dalo hrozně těžko žít. Když jsem ho tak poslouchala, zdálo se mi, že jsem přišla o největší šanci svého života, totiž být dovezena do Spojených států severoamerických coby paní Reynoldsová. Taková budoucnost mohla být ještě lepší než život na Kavkaze v řadě skleněných, zlatých, diamantových a jiných vil. Naneštěstí jsem si ty šance zkazila, neboť jsem se nechala zprznit nejen jednou, ale dokonce vícekrát četou Kazbekových Kardašů. Kupodivu mi bylo jedno, zda se této práce ujímali Kardašové západní, nebo východní. Takové zeměpisné rozdíly mi připadaly v tomto případě podružné. Kdyby mé prznění provedlo 25 muflonů nebo karakulských beranů, bylo by to asi přišlo nastejno, až na ten smrad. Řekla jsem Reynoldsovi, či lépe řečeno jeho nohám, že mi je jeho traumatu upřímně líto. Války, jak se zdá, mívají na lidi traumatické účinky, vždýt i ten němý kozel mohl být traumatizován, co my víme? Na to Reynolds nějakou chvíli nic neříkal, ale pak se vrátil k „východním Kardašům“ a jejich údajnému kaciřství. Řekl, že kromě nevěsty přišel hledat právě tyto navrátilce z kamčatského exilu, jenže než mohl

s hledáním pořádně začít, vypukla válka a on se stal rukojmím. Před vypuknutím války se sice opatrně dotazoval, věděl, že musí být velice diskrétní, ale jeho diskrétní hledání bylo zcela bezvýsledné. Jisté je, že současný kardašský národ se sestává ze dvou skupin, z těch, kteří zůstali, na něž při osudném odsunu již nedošlo, a pak ti, kteří strávili dlouhá léta na Kamčatce, kde načichli gnozí. Domnívá se, že někteří z přítomných Kardašů jsou původem z východu, z Kamčatky, ale není si jistý. O gnosticích a jejich víře jsem pranic nevěděla a hodlala jsem se na ně Reynoldse zeptat, především ze zdvořilosti, abych mu udělala radost, ale cítila jsem, že na mě jdou nové mdloby, a tak jsem ho jen stačila politovat, že zatím nenašel ani nevěstu, ani gnostiky.

„Ale jsou tady, jsou, cítím to v kostech,“ zvolal překvapivě silným hlasem. Co, nevěsty, nebo gnostikové, chtěla jsem se zeptat, ale to jsem už opět omdlela.

Později jsem nedokázala pochopit, jak rychle jsem si na svůj život jako rukojmí zvykla. Rozhodla jsem se, že budu žít jednoduše ze dne na den, jinak to stejně nešlo, ať už byl člověk Kardaš, či něco jiného. Ve dnech, kdy mě ponechali „na svobodě“, jsem se potulovala mezi troskami a při jedné takové procházce jsem čirou náhodou objevila skupinu Ruslanů: mužů, žen a dětí, čítající asi sto osob. Skrývali se ve sklepích a narychlo vykopaných zemljankách na jižním konci města. Děti si hrály v haraburdí na zloděje a policajty, na indiány a bledé tváře, a dokonce, jak se zdálo, na Kardaše a Ruslany. To bylo samé „ty, Ruslan, ruki věrch..., ty Kardaš, ruki věrch..., naděžda..., naděžda... bum, bum, ratattata“. Dospělí byli na rozdíl od nich deprimovaní, ne-li přímo apatičtí. Dívali se na mě jako na nějaké zjevení, což jsem nedovedla pochopit, neboť podle mého názoru mezi námi nebyl žádný velký rozdíl. Nebo že by snad na mně bylo poznat, že mě oskákala celá rota Kardašů? Objevilo se mi na čele

Kainovo znamení? Nebo jsem měla na klopě vyšité nějaké šarlatové písmeno, označující mě za psance? „Š“ jako šarlat, „Š“ jako Šeherezáda? Nebo to bylo tím, že jsem bloumala mezi troskami sama a nepatřila jsem k žádné snadno definovatelné skupině? V jednom rozsáhlém sklepení, kde se jich ve tmě krčilo asi dvacet nebo třicet, se mě jeden stařík zeptal narovinu, jestli jsem člověk, nebo něco jiného. „Co jiného bych měla být, staříku?“

„Inu, jiného... tady přece straší, počkej, můžu si šáhnout?“ Pomalu a opatrně vztáhl ruku a dotkl se ukazováčkem mého ramene. Přitom se napůl otočil k těm ostatním, aby jim ukázal, jakou má odvalu. „Je solidní,“ zabručel pro sebe. „Víš..., ty jiný, ty sou jako z mlhy, chodící ‚tumány‘, nic jinýho. Maj lidský tváře, všechno, i voblečení, ale když sebereš odvalu a šáhneš si na ně, tak jima klidně prostrčíš ruku.“

Jak se jednou rozhovořil, tak nebyl k zastavení. Pověděl mi, že je původem ze Sibíře, kde strávil celá léta jako mukl a později další léta ve vyhnanství. Termín jeho vyhnanství vypršel, ale on otálel, neměl kam jít, až ho jednoho dne potulný antropolog přesvědčil, aby šel na Kavkaz, do Kardašistánu, který je nejkrásnější zemí na světě. Sbalil tedy to nejnutnější, zapráhl koně do kolesky a přijel sem a zjistil, že antropolog nelhal.

„Tak, tak, dobrá byla tato země, možná ještě lepší než Rusland samotný. Ale teď..., no jen se na to podívej. To je z toho, že každéj chce bejt jinej! Cožpak je na tom něco špatnýho bejt Ruslanem? Podívej se na mě, sám sem původem Samojed, ale už celý dlouhý léta sem Ruslan, a ubylo mě? Neubylo. Ty..., děvočka, poslyš, tabák bys neměla? Kouřil bych, kouřil, už celej tejden sem si nezakouřil. Bah, prašivá válka...“ S těmito slovy si odplivl, ještě jednou si na mě opatrně sáhl a pak se odšoural zpátky do temnoty. Otočila jsem se, abych vyšla ven, ale cestu mi zastoupila stará

sehnutá babka. Nejspíš odkudsi pozorovala tu naši konverzaci a snad z ní i něco zaslechla. Aniž se mě zeptala o dovolení, také si na mne sáhla, a když viděla, že jsem solidní a normální lidská ruka mým tělem neprojde, ba ani ukazováček ne, tak mě oslovila skřehotavým hlasem:

„Ty, jak ti říkají?“

„Šeherezáda,“ povídám.

„A odkud ty?“

„Z Lapsu,“ odpovídám.

„Ach tak, z Lapsu..., on daleko, Laps?“

„Tak, daleko,“ říkám.

„Ty, Šeherezádo, slušaj, jemu moc nevěř, on Derzu toho moc nakecá. Neříkal ti, že byl na východě v koncentráku? Říkal! No, to jsem si mohla myslet. A taky že byl, ale jako kápo, ne jako mukl, abys věděla. Pěknej hajzl to byl, lidi do bahna zaživa zašlapával. Jak to vím? Inu, muj starej měl kamaráda a bratr vod toho kamaráda tam byl. Byl, viděl, přežil, vyprávěl. Na Derzu Blátošlapa třeba pozor dávat. Tady pracoval pro Ně. No, víš, koho myslím...“

„A co ty povídačky o přízracích,“ ptám se jí. „To on takhle práší, poněvadž si nemůže odvyknout lhát?“

„To zas ne, v tomhle von má pravdu, vo tomhle nelže. Sama jsem je viděla, přízraky. V půlnoci po kopcích lezou: car Ivan, krvaví malčikové za ním skotačí, Berija Lavrentij lidský maso v kotli si vaří, a někdy... někdy samotnej Koba se zjeví...“

2. kapitola

Se samotným Gajstem jsem se setkala asi takto: jednoho dne jsem byla opět připoutána k radiátoru ústředního topení, právě se na mně vystrídala obvyklá rota horalů a já jsem zaúpěla cosi jako: „Pane Reynolds, já nevím, ale já to asi nevydržím.“ Oslovila jsem pochopitelně jeho nohy, připoutané k topení na svém obvyklém místě. Odvětil z dálky: „Vydržíš,“ ale hlasem, který mu nepatřil. Přestože jsem samou bolestí nebyla takřka schopna myslet, ten rozdíl mi neušel. Nebyla jsem si ovšem jistá, měla jsem dojem, že krvácím, a v takovém stavu se o změnách v hlasovém tónu dost těžko spekuluje. Mohla jsem se sice zeptat přímo, s kým že mám tu čest, ale nezdálo se mi to vhodné. Místo toho jsem znovu opakovala slovo „nevydržím“, neboť jsme doufala, že se ten člověk rozhovoří a já budu moci jeho hlas lépe posoudit. Skutečně mi sedl na lep a opakoval: „Vydržíš, uvidíš, že vydržíš.“ Okamžitě mě napadly dvě věci, zaprvé: mluvčí nemůže být Reynolds, neboť má znatelně hlubší hlas než citlivý Kansasan, a nadto hovoří i s jiným, třebaže cizím přízvukem, zadruhé: jak si může být tak jist, že někdo vydrží opětovné násilňování rotou Kardašů? Mužským se to někdy mluví, vždyť na mé sliznice se nevrhli nějakí degenerovaní úředníci z města, ale zdatní, mimořádně vyvinutí pasťevci, takže jsem občas nevěřila, že to, co do mě vniká, je vůbec lidské. Hlas pokračoval chlácholivě:

„Vím, že to nemáš lehké, ale člověk někdy vydrží věci až nepředstavitelné.“ Ne ne, pomyslela jsem si, tohle není Reynolds. Myslím, že okamžik nato jsem omdlela. Nevím, jak dlouho jsem byla v bezvědomí, to člověk nikdy neví, ale posléze se ten chlácholivý hlas opět vrátil jako ozvěna z velké dálky nebo z hlubin mého snu, jehož zbytky mi ještě maličko mátlý mysl. Pánové,

nevím, jak často sníte a jaké máte se sny zkušenosti. Možná že sníte jen o tom, koho vám šéf nařídí vyhodit do povětří, nebo zacementovat a utopit, či o tom, jak v nějakém hotelu pijete a karbaníte, každý máte na klíně dvě děvky a ráno se probudíte s parádní erekcí. Všechno bylo ve vašem snu tak živé a opravdové, že ještě po těch svých děvkách šmátráte rukama, a teprve když naberete prázdný vzduch, tak si uvědomíte, že to byl bohužel jenom sen. Anebo vás pro změnu ve vašich snech straší celé houfy vdov, které jste nadělali, případně na vás plazí jazyky všelijací krvaví malčikové. K čertu, co já vím, o čem sní takový řadový gangster!? Promiňte, nechci být osobní, to jen ta vzpomínka, poněvadž tenkrát mi bylo doopravdy blbě, a to jak tělesně, tak i duševně. Musíte pochopit, že když o tom hovořím, tak jsem do jisté míry tam, v Almě Tadimě, a ne tady v Praze, a prožívám tu bolest znova. Není divu, že mi občas povolí nervy a já si ulevím, odbočím z příběhu, což je chyba, ale nadto i riskuju, že vás urazím, což je to poslední, co mám v úmyslu. Na příště se takovým odbočkám budu vyhýbat, jak jen budu moci, pokud mě ovšem nesvede z cesty nějaký silný popud.

Kde jsem to jen přestala? Aha, mluvila jsem o svém snu. Takže náhle jsem byla v docela jiném světě, vlastně to bylo jediné obrovské vězení, jako býval například Alcatraz, a podobně jako ta slavná instituce i ono bylo na ostrově. To jsem však pouze tušila, neboť jsem vlastně nikdy v životě jinde nebyla, a abych pravdu řekla, tak jsem ani neměla valný pojem o tom, co takový ostrov je. Nepřišla jsem tam zvenčí, jako se do vězení běžně přichází či přesněji řečeno přijíždí, neboť oni vás tam přivezou, ale byla jsem tam odjakživa. Chvillemi se mi zdálo, jako bych s oním vězením existovala simultánně, čímž chci říct, že se zrodilo zároveň se mnou. V takovém případě bych byla velice stará, neboť vězení bylo prastaré, kupodivu jsem však byla mladá, ještě mladší, než jsem teď.

Na tu myšlenku ostrova mě přivedl zvláštní hukot vln či vodstev, jenž se zdál přicházet zvenčí, nikdy zcela neustával, ale právě jako vlny, nebo lépe řečeno příliv a odliv byl někdy silnější a jindy slabší. Nemyslím, že to byl jen hukot v mých uších, neboť ani ostatní vězni a vězeňkyně – osazenstvo bylo smíšené – si na něj nepřestávali stěžovat, ale jak to už někdy ve snech bývá, beze slov, neboť nikdo zde s nikým nemluvil. Mezi vězni a vězniteli nebyl prakticky žádný rozdíl, rozhodně ne v oblečení, člověk spíš tušil, že je vězněm.

Věznice byla vlastně nekonečný interiér bez hranic, jen chodby a cely, mříže, zdi, patra a nad nimi i pod nimi další. Nezdálo se, že by zde vládla nějaká vyšší mocnost, nebylo zde žádné ředitelství nebo správa, spíš jsme měli pocit, že budova sama činí naše uvěznění zjevným, byli jsme přece vevnitř, v jejích útrobách, a to samo dosvědčovalo, že jsme byli vězni. Žalářníci byli také jen druhem vězňů, a jak jsem již řekla, nebyl mezi námi takřka žádný rozdíl, či vlastně byl-li jaký, tak spočíval jen v tom, že jste se považovali buďto za vězně, nebo za žalářníky. Takto některé dny i já měla jakési tušení, že jsem vlastně žalářnicí, a ne vězeňkyní, ale toto tušení časem vystřídalo poznání, že jsem se vlastně mýlila a jsem přece jen vězněnou. K takovým omylům docházelo snadno, neboť jelikož zde nikdo nemluvil, o to více záleželo na výrazu tváře nebo pohledu očí, a já někdy měla dojem, že na mě některý z vězňů spiklenecky mrká, jako by říkal: jsi jednou z nás žalářníků, jenže ve skutečnosti ten pohled říkal: jsi jednou z nás vězněných. Celkem vzato na tom ani příliš nezáleželo.

Dá se říct, že na ničem zde vlastně moc nezáleželo, a v tom smyslu existence nebyla nějakým nesnesitelným utrpením, spíš to bylo utrpení snesitelné. Nebyla zde ani radost ani žal, ani svoboda ani nesvoboda, nicméně že jste nakonec ve vězení, bylo nad slunce jasné,

o tom se nedalo pochybovat, a to bylo asi to jediné, co bylo nade vše pochyby. Jinak zde všechno bylo jen přibližné, obojetné a neurčité, a to se vztahovalo i na vaše osobní pocity. Takže nejen že jste nebyla ani vězněnou, ale ani vězeňkyní, podobně vaše cela nebyla vlastně vaše, ale takové poznání se dostavilo vždycky s jistým zpožděním. Mysleli jste si: věci se mají tak a tak, ale najednou se mělo ukázat, že jste se hluboce mýlili. Tak například jste byli názoru, že cela, kterou obýváte, je vaše, neboť tady je přece vroubek nebo škrábnutí, kterým jste si ji na zdi či na kavalci poznamenali. Jenže jednoho dne tam ten vroubek najednou nebyl a vy jste si uvědomili, že jste nějakým způsobem zabloudili do cely jiné, v níž už nějaký čas bytujete, ale změny jste si nevšimli. Třeba jste si usmysleli, že se do té vaší cely s vroubkem či škrábnutím vrátíte, ale po nějakém čase marného hledání jste na ni zapomněli a pak, když se vzpomínka vrátila, jste si řekli, ale co, vždyť to nevádí, udělám si vroubek tady a tahle cela bude odteďka moje. Ovšem hned příští den jste opět zabloudili jinam, mnohdy do úplně jiného patra, ať už nahoru, nebo dolů. Naděje, že naleznete tu původní celu, byla mizivá, jenže o nějakou naději nakonec nešlo, ta zde neměla místo, zrovna tak jako beznaděj. Když to vezmu kolem a kolem, tak jediným zdrojem utrpení, třebaže snesitelného, ba takřka mizivého, že skoro ani nestálo za řeč, byl řečený hukot. Ten nikdy neustával, ať jste bděli, nebo spali. Byl to snad zvuk, jaký vydává čas, nebo dokonce věčnost? Možná že to byl právě tento nepřetržitý zvuk, jenž byl naším trestem. Někdy jsem měla pocit, že platí jen mně, a oslovuje mne, asi jako hlas, jenž se mi snaží něco říct a já mu nerozumím, ne snad proto, že se nevyjadřuje správně nebo že není dost silný, ale proto, že já sama nejsem dosti bdělá. Takto jsem jednoho dne ležela ve své cele na kavalci, celá zmožená, jako bych byla celý den valila obrovský balvan až na

vrchol Everestu, nebo spíš jako by se na mě Everest zhroutil a celou mě rozmačkal. Ten všudypřítomný hukot mi byl v tom okamžiku nablízku, tak nablízku jako nikdy předtím a já náhle zjistila, že je to lidský hlas. Vyslovoval jakési slovo či fragment slova, ale byla jsem příliš zmořená a zhlouplá, abych mu porozuměla. To slovo znělo jako Eis... eis... Jakkmile však získalo tuto podobu, celá věznice a s ní i můj veškerý dosavadní život zmizel a já se probudila připoutaná k ústřednímu topení v Almě Tadžimě. Hlas, jenž se zdál přicházet přímo z mého snu, patřil mému sousedu.

„Eis... jaký eis?“ otázala jsem se ho. „Gajst,“ odpověděl, „tak se totiž jmenuju.“ Takže takto jsme se setkali.

Setkání s Gajstem vytvářelo v mém kardašském věznění jakýsi předěl, významný letopočet, jenž rozdělil čas na dvě epochy: „před Gajstem“ a „po Gajstovi“. V tomto novém období se také na scéně objevil tajemný plukovník Smersch. Tato periodizace byla jen moje, zcela subjektivní, a z vyššího pohledu vlastně chybná. Tak například Gajst, který byl rukojmím podobně jako já, přišel do Kardašistánu dávno přede mnou. Přiznal se mi dokonce, ne bez jistých rozpaků, že byl několi-krát přinucen přihlížet mému rituálnímu znásilnění. Tehdy byl pouhým členem davu a nic ho neodlišovalo od ostatních. Ale ani Smersch, jak se mělo ukázat, nebyl žádný nový příchozí, nýbrž zasluhoval si spíš přízvisko „starý mazák“. I on byl součástí scény, pokud se tak mohu vyjádřit, prakticky od začátku, čímž míním přinejmenším začátek druhé kardašské války. Tyto věci vyšly najevo během hovorů, jež jsem s Gajstem vedla později. Jakkoliv důležitý byl vstup tohoto člověka do mého života, dá se říct, že plukovník Smersch se měl stát ještě důležitější osobou, a to jak pro mne, tak i pro Gajsta. Ti dva se zřejmě znali. Několikrát jsem je přistihla, jak spolu hovoří nějakou cizí řečí, ale zpravidla jen krátce, ne víc než

několik slov. Tyto rozhovory mezi nimi na mne dělaly zvláštní dojem. Podotýkám, že jsem nerozuměla ani slovu z toho, o čem hovořili, – a jak bylo již řečeno, těch slov bylo stejně pořádku –, ale z jejich chování, gest, ba i pouhého držení těla vysvítalo jakési napětí a dvojnásobnost. Tak například Smersch, jenž nebyl rukojmím a byl ve srovnání s námi vlastně svobodný, se ve styku s Gajstem choval jako někdo, kdo by svoji svobodu s jeho nesvobodou docela rád vyměnil, třebaže se toto tajné přání snaží zamaskovat. Ačkoliv se snažil dělat dojem sebevědomého vojáka, například tím, že si zasunoval jednu ruku za opasek nebo předsouval dopředu jednu nohu, obutou do vysoké holínky, snad aby vypadal jako velitel přehlízející bitevní pole, nemohli jste se zbavit dojmu, že tato póza je pouze odkoukaná a ulpívají na ní zbytky jakési nejistoty. Zdálo se mi paradoxní, že Gajst, ač se jako rukojmí nachází vůči Smerschovi v roli podřízené, se ve styku s ním chová naprosto nenuceně, takřka blahosklonně, kdežto ten druhý, všem velitelským pózám navzdory, je mu vděčný za pouhé povšimnutí.

Když jsme se s Gajstem začali pravidelně stýkat a sedat v nějakém sklepe nad šálkem čífiru – ten člověk jej dovedl uvařit zřejmě kdekoliv a za jakýchkoliv podmínek – nebo v řidších případech, když jsme se procházeli pouští, jíž bývala Alma Tadima, tak mi něco o tom svém zvláštním krajanu pověděl. Řekl, že Smersche „znával ještě doma“, v dobách, kdy dávno ještě nebyl vojákem. To slovo „voják“ vyslovil tónem pochybovačným a tázavým, jako by se ptal: a koho se ten hlupák snaží přesvědčit, že je vojákem teď? Otázala jsem se ho, jakým jazykem s ním hovoří, a ještě než mi mohl odpovědět, rychle jsem dodala, že se mi ta řeč zdála povědomá, protože zněla jako něco mezi ruslandštinou a polštinou. Nebyla to náhodou kašubština, nebo dokonce drevljanština, či snad ještě nějaký jiný polabský jazyk? Gajst se suše zasmál a řekl,

že mluvili česky. Zdálo se mi však, že o Smerschovi nehovoří příliš rád, jako by to byl pro něho úkol spíš nepříjemný, neboť se při mých otázkách tvářil jako rodič, který se cítí nucen povědět svému dospívajícímu dítěti několik technických údajů o rozmnožovacím aktu, ačkoliv by raději mluvil o něčem docela jiném. Zřejmě však cítil, že je mi povinován vysvětlením, proč po Smerschově příchodu byl náš těžký úděl náhle takřka zázračně ulehčen. V mém případě tato změna znamenala okamžitý konec veřejnému znásilňování spolu se zárukou, že taková „nepravdivost“ se v budoucnu nebude opakovat. Tato intervence a záruka byly ovšem prací plukovníka Smersche. Gajst mi sdělil, že před mým příchodem do Almy Tadimy k takovým nešvarům a nepravostem nedocházelo, neboť Smersch mohl na věci dohlížet a dbát na to, aby se s rukojmími zacházelo korektně. Po Muradově smrti se však situace změnila: plukovník byl stále častěji odvoláván na nejrůznější mise a nový vůdce Kazbek volil vůči rukojmím politiku tvrdé ruky. I tento tvrdý muž si však Smersche natolik vážil, že byl ochoten řídit se jeho radou nejen v záležitostech čistě vojenských, – při těchto slovech Gajst vzhlédl k nebi jako sv. Juda Tadeáš – ale i obecně lidských. Na tomto místě jsem ho přerušila otázkou, zdali ví, jakou funkci plukovník Smersch v Kardašistánu vlastně zastává. Gajst se zatvářil bezradně a pokrčil bezmocně rameny, asi jako tajnostkářský provenzálský venkovan, jehož se ptají, kde se v okolí naleznou nejlepší lanýže. Chvíli se tvářil, jako by přemýšlel, a posléze pravil, že plukovník je nejspíš jakýmsi Kazbekovým mluvčím a vyjednavatelem s ruslandskými jednotkami, neboť jako Čech, což znamená příslušník národa vzdáleného a neutrálního, je v tomto ohledu přijatelnější, než by byl kupříkladu Ruslan nebo rodilý Kardaš. Rozhodně se nezdá, že by byl měl jako poradce, dejme tomu v oboru zbraní, nějaké

zvláštní kvalifikace. Tak například slovo „kanón“ je sice jeho velice oblíbeným výrazem, ale když o něm hovoří, tak není jasné, zda má na mysli opravdový kanón, to jest dělo, houfnici, howitzer, nebo zda hovoří o „kánonu“, což je něco docela jiného. Mnohé takové nejistoty jsou v jeho případě zpravidla původu jazykového, jelikož ze své rodné češtiny toho dost zapomněl, ale ruslandsky se perfektně nenaučil. Takový člověk se často dopustí mnohých chyb a vysloví nejrůznější dvojsmysly, aniž by si to uvědomoval. Mluví o ochotných ochotnících, bohatých bohatýrech, Rudé náměstí v Mozkově se mu zdá být bůhvíproč „krásné“, Kazaň splete s kázní, a snad se i domnívá, že obrazy, respektive másla, se mažou na chleba. Gajst si uvědomil, že tímto svým posledním soudem vlastně diskvalifikoval neblahého plukovníka i jako vyjednavče v „kardašské záležitosti“. Prohodil jakoby mimochodem, že členové jakési komise ze Spojených národů plánují navštívit Kardašistán, ale to slibují už dlouho a nakonec návštěvu z nejrůznějších důvodů vždycky odloží. Představme si však, že jednoho dne ti představitelé skutečně přijedou. Jak s nimi ale bude moci plukovník Smersch jednat, když jsou jeho vyjadřovací schopnosti tak pochybné? Jak může takový nešťastník vyhrát při nebo navrhnout například tu či onu rovnoběžku jako novou hranici, když používá jazyka, v němž se necítí doma?

Tak jako tak, ať už byla plukovníkova role v kardašských událostech jakákoliv, měl zřejmě v zemi, či konkrétně u domorodých jednotek, značný vliv a pro rukojmí, jako jsem byla já, Gajst a některá další (mezi než patřil například Američan Reynolds), vydobyl svobody takřka nebývalé. Znásilňování, bití, výhrůžky a podobné zacházení, které se během jeho nepřítomnosti staly něčím docela normálním, rázem skončily. Jediná nepřijemnost, která nám privilegovaným rukojmím zbyla, byly pravidelné návštěvy Kazbekova

politického školení. Nemuseli jsme už „bydlet“ v několika nepohodlných, zapáchajících sklepích nedaleko Kazbekova hlavního stanu, ale bylo nám dovoleno nalézt si vlastní obydlí, ať už individuálně, či ve skupinách, pokud se nalézala v obvodu hlavního města. Smerschův vliv, ač značný, však nebyl neomezený, a jisté „nepravdivosti“, jako stahování ruslandských zajatců z kůže, se mu zastavit nepodařilo. Také neprivilegovaná rukojmí, což byli téměř bez výjimky etničtí Ruslané, na tom byli nadále stejně jako předtím, což znamená, že ve srovnání s námi „Evropany“ byli nazíráni jako občané druhého řádu a potenciální pátá kolona. Kazbek prý dokonce vyhrožoval, že „zajme“ mnohé, ještě svobodné ruslandské usedlíky, kteří se porůznu skrývali mezi troskami Almy Tadimy, a učiní z nich rukojmí. Nedovedu si představit, že Smersch by se nesnažil pomoci i těmto lidem, neboť přestože to byl člověk s obrazotvorností velice omezenou a myslí v podstatě vojácky jednoduchou, dovedl aspoň rozlišovat mezi dobrem a zlem, či jak tomu říkal, „pravdivým“ a „nepravdivým“. Gajst však zůstával skeptický, co se týkalo dalších plukovníkových úspěchů v otázce rukojmí, neboť podle jeho názoru takový Kazbek se na svá rukojmí díval asi tak, jako se orientální despota dívá na svůj harém, a celkem logicky se snažil mít harém co možná největší. Pro něho to byla otázka prestiže. Naneštěstí se mu však díky návykovému stahování ruslandských vojáků z kůže tento „harém“ stále zmenšoval a zvenčí do Almy Tadimy žádná nová rukojmí nepřicházela. Vyhlídky dosud svobodných ruslandských Almatadimců tudíž moc dobré nebyly.

Využili jsme s Gajstem těchto nových, pro nás vskutku revolučních svobod a jednoho dne jsme se spolu nastěhovali do opuštěné zemljanky, která v Almě Tadimě zbyla ještě z první kardašské války. Objevili jsme ji během jedné z našich procházek po

městě, respektive po jeho troskách. Gajstovi se zalíbila na první pohled a netajil se s tím, že by se do ní rád co nejdříve nastěhoval. Jakmile však spatřil můj výraz, jenž zřejmě prozrazoval to samé přání, dvorně se mě otázel, zda bych nechtěla zemljanku pro sebe. Nabídl se také, že mi ji pomůže upravit, neboť část střechy chyběla a vnitřek následkem toho utrpěl, hlavně působením deště a především sněhu, s nimiž na nás přikvačil podzim. Poděkovala jsem mu za jeho šlechetný návrh a zeptala jsem se ho, jestli by nechtěl v zemljance bydlet se mnou. Místa zde přece bylo dost, a co se nějakého studu týče, vždyť mě přece viděl v pozicích, o kterých se ani v Kamě Sutře nedočtete. (Po fiasku s muflonem se Kazbekovi kdesi podařilo nalézt velmi protivného vlčáka, který vydal za pět Kardašů). Vlastně se přiznám, že bych byla s Gajstem velice ráda spala, a dost mě mrzelo, že se ke mně v tomto ohledu choval zcela lhостejně. Prozatím jsem ovšem na nějaké konkrétní milování ani nepomýšlela, vždyť jsem toho měla od Kazbekova mužstva do zásoby dost a dost. Mé přání bylo, abych tak řekla, perspektivní. Nejprve jsem se musela zotavit ze svých zranění, neboť vaginálně a análně jsem na tom moc dobře nebyla.

Gajst můj návrh přijal věcně, řekl, dobrá, dva jsou lepší než jeden, a zeptal se mě, jestli mi nebude vadit, že chrápe. Ubezpečila jsem ho, že jsem na chrápání zvyklá, můj otec taky chrápal a vůbec, podle mého názoru každý opravdový muž chrápe. Asi se mu na té zmínce o mém otci něco nezdálo, zřejmě tušil, že náš vztah byl, řečeno se Smerschem, „nepravidelný“, ale s ukojením své zvědavosti si počkal až napříště, to jest na náš první den ve společné domácnosti.

Nikdy nezapomenu na ten podvečer, kdy jsem poprvé sestoupila po žebříku do našeho podzemního útulku, který Gajst mezitím vyspravil, uklidil a učinil vhodným k bydlení. Když jsem se podívovala nad tím, jak všechno zvládl, především ale jak se mu podařilo

vyspravit střechu a pokrýt ji zemí, což přece není lehká práce, pravil, že by to byl skutečně sám nesvedl, kdyby neměl k ruce dva ruslandské usedlíky, kterým zaplatil smotkem tabáku.

„Čaj a tabák mají výbornou směnnou hodnotu,“ řekl, když rozdělal v malé píce oheň a odlil do konvice z plastického soudku pitnou vodu. Otázala jsem se ho, jestli je dostává od Smersche.

Gajst přikývl. „On mi je trochu zadlužený, ještě z minulosti,“ vysvětlil, ale okamžitě převedl řeč na jinou kolej a předvedl vtipnou imitaci Kazbeka, jak na nedávném politickém školení řeční o jasné budoucnosti Kardašistánu. Bylo nám oběma jasné, že Kazbek je zamilován do zvuku svého vlastního hlasu, neboť kromě krátké historie kardašského národa – byla to spíš historie jeho deportací – nám na těchto svých přednáškách neřekl nic nového, či lépe řečeno, neřekl vlastně nic, přestože mluvil o sto šest.

„Kdyby znal Shakespeara, věděl by, že je lepší být psem, jenž vyje na měsíc, než malým národem ve středu Evropy,“ pravil Gajst, zatímco si kroutil cigaretu z kusu jakéhosi potištěného papíru. „Biblický papír, velmi jemný, téměř tak jemný jako ten z *Vybraného Lenina*, kdysi oblíbený v lágrech,“ poznamenal.

„Jenže Kardašistán není uprostřed Evropy,“ namítla jsem s odkazem na jeho shakespeareovskou poznámku. Gajst se trpce usmál: „Máš pravdu, ono na tom nezáleží, kde se ten malý národ nalézá.“ Odmlčel se a po malé chvíli zarecitoval: „Bohemia nic není a klenba nebes rovněž ničím není, svět sám se vším všudy pouhé nic...“ Tak je to nějak, pokud si vzpomínám. Víš, Shakespeare měl pravdu, vždyť se jen rozhlédni kolem: Kardašistán malinké nic, Rusland velké nic, které je dusí, a nad nimi se klenou nebesa, zcela lhostejná vůči vši té nicotě: nic klenoucí se nad ničím. A život..., život jde dál, ruku v ruce se smrtí, a ty se za nimi díváš, jako se starostlivá matka ohlíží za svými

děťmi, a říkáš si: jen aby se mi někam nezaběhly, cha cha cha cha. Ale počkej, voda se vaří.“ Vytáhl odkudsi z hlubin svého svrchníku kostku černého čaje a začal připravovat čifir. Když jsme po malé chvíli seděli na bednách pokrytých ovčími kožemi a popíjeli ten černý zabijácký čaj, napadlo mě, že si ze mě můj osud udělal špás, neboť podle původního plánu jsem přece měla sedět v hlubokém křesle ve skleněném, popřípadě zlatém obývacím pokoji, v jedné z mých a Rahimových vil, a pozorovat západ slunce nad Černým, či případně Kaspickým mořem. Bohemia: nic, Estonia: nic, Rahim: nic, má velká láska: nic...

Náhle se kdesi nad námi ozval příšerný chechtot, takže jsem celá ztuhla, ale okamžik nato se mi tak silně roztřásl ruce, že jsem upustila hrníček s čajem. „Co..., cccco to bylo?“ zakoktala jsem.

„To nic, pravděpodobně jen nějaká zbloudilá hyena,“ poznamenal Gajst klidně, jako by mluvil o vrabcích nebo o motýlech.

„Hyena?“ vyjekla jsem, celá bez sebe. Gajst mi připomněl, že v poslední světové válce Ruslané posílali proti nepřátelským tankům psy, obtěžkané výbušninami. Takového psa nejprve naučili běhat pod tank, a k tomu účelu mu pod něj pravidelně dávali jídlo, aby ty dvě věci ve své psí mysli usouvztažnil.

„To víš, národ Pavlova se nezapře. Nepřítel měl z těchto podtankových psů dost značnou hrůzu. ‚Hunde, Hunde, mein Gott,‘ volali zděšeně, a už tady byly sobáky a bum, bum... bum, tanky létaly do vzduchu jak prskavky.“

Prisvědčila jsem, že nás něco takového učili ve škole. Slavní protitankoví psi a jejich podíl na vítězství našeho lidu proti cizímu agresorovi. Gajst prisvědčil a pokračoval:

„Jo, jenže místo toho aby hezky běhaly pod tanky nepřátelské, některé z těch sobák se ze zvyku vracely pod vozidla svých pánů, a to k jejich značné, třebaže

jen krátkodobé nelibosti. Pro takové zvíře je jeden tank jako druhý, hlavní je, že je pod ním oběd, a na nějakém emblému nad tím žrádlem mu příliš nezáleží. V tom byli tihle psi jako lidé, přesněji řečeno ti z nich, jimž jde jen o to žrádlo, a je jim jedno, čím ruka je krmí. Ruslané si z tohoto debaklu vzali ponaučení, stáhli výbušné psy z boje, pravděpodobně k nemalé radosti psovského národa, respektive jak národa psovského, to jest nepřítelů, tak i národa psího. Nedávno, někdy ke konci první kardašské války, nějaký mudrlant v Mozkově nebo možná Petěrburgu tento starý projekt vystrachal a rozhodl se jej opět použít, ale v modifikované podobě. Po mnohých pokusech, jak to už ve vědě bývá, se různým křížením podařilo vypěstovat velmi odolnou horskou hyenu, pro kavkazské prostředí jako stvořenou. Toto zvíře se osvědčilo jako velice agresivní bojovník, ať už bylo ozbrojené, či ne. Jako protitanková zbraň však mělo oproti psům tu výhodu, že se nevracelo nazpátek, aby vyházelo své chovatele a pány do povětří. Stačilo obtěžkat tyto hyeny výbušninami, jež se detonují na dálku elektronicky, a vypustit je proti nepříteli, především do jeho týlu, nejraději v noci. Z počátku šlo všechno podle plánu a hyeny nadělaly mezi Kardaši pěknou paseku, ale jen do té doby, co se bojovníkům za nezávislost podařilo ukořistit tepelné detektory, ty chytré přístroje, které takového skrytého útočníka identifikují i za tmy, a to podle živočišného tepla, jež vydává. Kardašům pak stačilo nalézt správnou frekvenci, sílu ultrazvuku, nebo kýho čerta, k dálkovému detonování výbušnin, a bez nesnází tak zneškodnit útočící zvířata dávno před tím, než mohla způsobit škodu. Oni ti horalé vypadají sice divoce, ale moderní technologie se nebojí a rozumí jí docela dobře. Sem tam nějaké hyeně se však přece jen občas podaří proklouznout kardašskou obranou a dosáhnout Almy Tadimy, zpravidla díky chybnému elektronickému detonátoru.

Takového osamělého zbloudilce však není těžké zneškodnit střelbou z ručních zbraní. Takže než Rusland získá nejnovější americké nebo britské detonátory, je bojeschopnost výbušných hyen minimální.“

Jako na potvrzení jeho slov se nahoře, docela nablízku, opět ozval ten ďábelský smích dementního dítěte, okamžitě však přerušeny dávkou z automatu.

Po večeři, sestávající se z řepy a kusu chleba, mě Gajst požádal, abych mu vyprávěla o svém dosavadním životě. Řekla jsem mu v narážkách a poněkud krypticky, že zpravidla vyprávím mužům až poté, co jsem se s nimi milovala. Potřebuju totiž ten lahodný pocit únavy a uvolněnosti, ale jak s ním mohu spát, když jsem takhle zřízená? Odvětil, také jaksi oklikou, že mu to už „stejně nehlásí“, a že tím pádem příliš nezáleží na tom, jestli jsem pojízdná, nebo ne. Projevil mi však své sympatie, řekl, že doufá v mé brzké uzdravení, a věří, že budu „jako nová dřív, než se naděju“. To bylo od něho hezké a já mu za to vlepila na tvář hubičku.

„Jsi mladá, má milá Šeherezádo, a mladí lidé se zotavují velice rychle. Ach, byly časy, kdy jsem také býval mladý, ale zdá se to už tak dávno...“

„Ale ty přece zase tak starý nejseš!“ zvolala jsem a skutečně jsem svým slovům věřila. Ne snad že by byl nějakým mladíkem plným mízy, jako třeba nebožtík Rahim, to ne, ale byl zachovalý a chvílemi, když se na něj člověk podíval z jistého úhlu, vypadal překvapivě mladě. Pro takové starší, zachovalé fešáky jsem měla odjakživa slabinu. Jaká škoda, že je impotentní, pomyslela jsem si. A vůbec, s nejlepšími muži je buďto něco hluboce v nepořádku, nebo vám umřou, jako třeba Rahim nebo můj nenahraditelný otec, Jurij Rudolfovič. Ten byl vůbec nejlepší z nejlepších. Gajst asi tušil, že jsem do něho maličko zamilovaná, a řekl, jaká škoda, že jsme se nesetkali před deseti lety, poněvadž tehdy byl ještě „při síle“, ale že

se můžeme milovat aspoň intelektuálně. Lehla jsem si tedy k němu na jeho úzký kavalec, který byl nad mým, a on mě obejmul otcovsky kolem ramen.

Několik dní poté náš *rukojemný* kolega Reynolds zešílel. Šuškal se, že na procházce mezi troskami města narazil na mrtvolu staženého Ruslana a ten pohled byl na něho moc. Byl nyní přesvědčen, že je vlastně zlovlným Bohem, Demiurgem, jenž stvořil tento hrozný svět. Žije spolu se svými podřízenými veliteli archony na sedmé planetě, na kterou ale nyní útočí armády pod vedením jeho matky Sofie. Ta skrze vlastní chybu ztratila svoji moc, kterou uchvátil on, její syn, a ona si teď pro ni přichází. Jelikož byl teď Reynolds nebezpečný spíš sám sobě než ostatním, Kazbek ho dal svázat do improvizované svěrací kazajky a umístit do studené špinavé místnosti, jež tvořila součást jeho Hlavního stanu. Skrze intervenci plukovníka Smersche byl ale pacient takřka okamžitě přestěhován do jednoho z mnohých sklepů ve městě, kde se ho ujaly dvě starší Kardašky samaritánských sklonů. Reynolds okamžitě ztotožnil jednu z nich se Sofií, svou nebeskou matkou, ale druhou, která byla v jeho pojetí čímsi mezi matkou a otcem, nazýval Barbelo. Cítil se být zajatcem své matky, jenže si s tím nebyl tak docela jistý, neboť Sofie byly vlastně dvě, Nižší a Vyšší, jedna dobrá a druhá zlá. Pacient se občas domníval, že Vyšší, neposkvrněná Sofia, ho před Nižší, padlou Sofií, ochraňuje. Jindy je však obě ztotožnil a ptal se Kardašky (v takovém případě nezáleželo na tom které), kolika řízenými střelami disponuje a proč používá „vysavačové“ bomby, které při výbuchu člověku vysají z těla plíce a další příslušenství, když ví, že jsou ilegální.

Byli jsme s Gajstem svědky těchto rozhovorů, neboť nebohé kardašské matrony, jež se o Reynoldse staraly, k nám teď každou chvíli přicházely a žádaly nás, či spíš Gajsta, o pomoc, jelikož Reynolds povětšinou odmítal

mluvit ruslandsky a uchyloval se ke své rodné angličtině. Té ony ovšem nerozuměly a můj přítel, na něhož jsem se ale čím dál tím víc dívala jako na svého *otce*, musel tlumočit. Zpravidla jsem šla s ním a naslouchala těm zvláštním rozhovorům, neboť jsem koneckonců ovládala jakousi *kurví* angličtinu, jež se stala nezbytnou součástí mého oboru, když jsem pracovala v petěrburských ulicích. Reynolds, jak se v takových případech ukazovalo, si chtěl pohovořit o teologii, a Gajsta nepotřeboval jako tlumočníka, ale spíš jako konzultanta, tedy někoho, komu se může svěřit se svými demiurgickými problémy. Tehdy jeho opatrovnice zjišťovaly, že od nich nic nežádá a že se mohou na chvíli vrátit ke svým rodinám či k tomu, co z nich zbylo. Pokud teď s nimi pacient hovořil ruslandsky, tak se jich pouze tu a tam zeptal, nemá-li jedna z nich dceru, s níž by se mohl oženit a odvést si ji na Šestou planetu, jíž mínil Kansas. Jelikož ale obě ztratily během nedávného exodu ne jednu, ale několik dcer na vdávání, začaly po takovém dotazu srdceryvně naříkat a bylo třeba přivést jejich *mullu*, aby je utěšil. O této evakuaci kardašských civilistů, kterým ruslandské velení slíbilo volný průchod, ale jakmile byli na dostřel, tak je rozstřílelo na cimprcampr, se Reynolds během svých teologických disputací zmiňoval, ale v jazyce velmi složitým a mně takřka nedostupným.

„I slíbil můj syn, Archon temnot, že rozdělí temnotu na dvě půle, aby synové a dcery světla projít tudy mohli, ale jakmile v dosahu moci jeho byli, vyslal démony rozličné a *energie* své (těmi podle Gajstova pozdějšího komentáře mínil napalm, již zmíněné vysavačové bomby, které všechno obrátí z líce na rub jako ponožku nebo rukavici, a „chřupavky“, jak se říkalo projektilům mírně obohaceným uranem, po jejichž výbuchu zasažení zčernají a zpráchnivějí jako špatně zachovalé mumie)... slova svého nedodržel, ale já jsem Slovo, Logos a Barbelo, otcem sobě sám

i matkou a nevlastního syna, Adama temnot, vyvrhnu z úst svých, rozdrtím patou svou a zničím naprosto moudrostí Sofie, matky své...”

„A z které planety přicházíš ty, můj synu nevědomý a marnotratný?“ otázal se Gajsta při naší první návštěvě.

„Z jedničky,“ odvětil Gajst bez váhání.

„Ach tak, z měsíce. Zajímavé, zajímavé... A tvoje lunovisná průvodkyně, jež znamená kurvy boží na čele svém vypáleno má, též z Luny pochází?“

„Ne, ta je z Lapsu v Estonsku.“

„Ach tak, Lapsu, Estonia, ani Lapsus, ani Laps, jak se někteří nevzdělanci domnívají, ale *Lapsu*. Estonia je ovšem čtyřstá padesátá pátá planeta a je tak malinká, že je takřka neviditelná. Vaše nepoznání je ve srovnání s ní však obrovské. Poslyš..., poslyšte oba, synu a dcero temnot. Nejprv roztrhejte oděvy své, jež z nevědomosti utkány jsou. Poté odejděte z planety mé zpět do propastných hlubin hmoty zlé a vynesete jiskérky světla odtamtud v kapsách svých. Přelete nebo přeneste se způsobem takým či onakým přes kontinent zla, démonům všelikým tamo a onamo vyhýbejte se a mé matky, Sofie Vyšší, dosáhněte. Potřebuji moudrost její i posily vojsk jejích a dám vám k účelu tomuto adresu její. Nasliň tužku svou, synu, přiostrí rákos svůj a tabulku hliněnou sobě připrav, slyš: Mrs Nancy M. Kowalski, 331/b, Lamarr St. Suwusha, Bremen, Kansas, USA. Máš to? Výborně! Pokud se ti její příjmení nějak nezdá, tak pamatuj, že mí rodiče se rozvedli a ona se znovu provdala. Ten její nový manžel, Wayne Kowalski, je dobrý chlap a byl by to zřejmě dotáhl daleko, protože míval energii za dva, ale kdež, za pět mužskejch. Jenže měl smůlu. Našli mu totiž srdeční vadu, nemůže do schodů, rychle se zadýchá, a tak sedí celé dny v houpacím křesle na verandě a nic nedělá. Jeho rodinný lékař doporučuje operaci, ale prosím tě, řekni mi, kde to dovedou? Možná že

na Merkuru, ale snad i na Venuši, jenže ty jsou dost z ruky. Mám sice nějaké meziplanetární konexe, to ano, takže ho tam snad nějak dostanem, ale kdo za to za všechno zaplatí? Neříkej, že Archon peněz, vždyť ten mrzák na nás útočí ze všech stran...“

Reynolds ještě nějakou chvíli blouznil o zlém světě, hlubokých temnotách a Propasti, jež je vlastně Bohem, dobrým, ale nekonečně vzdáleným. On sám, je pouhým Demiurgem, který je za všechn tento chaos a veškeré zlo vlastně zodpovědný, je tajným Ruslanem, který ničí Kardašistán již svou pouhou přítomností.

Docházeli jsme k němu pravidelně a já jsem se ho postupně naučila krmit, umývat a přebalovat, neboť on tvrdil, že coby Demiurg je nad takovými nízkými potřebami. Představoval si, že nejí, nepije a nevyměšuje, ačkoliv všechny tyto věci dělal, docela jako jednoroční kojeneček. Svými řečmi o své matce Sofii mě ale nakonec inspiroval k fabulování dalších příběhů, které jsem už nějaký čas opomíjela. Sofia bylo přece jméno, jímž jsem pokřtila nevlastní matku oněch exotických dvojčat, Juanity a Marii del Pilar Banany. Vracela jsem se k této postavě, neboť se mi zdálo, že bych z ní mohla něco udělat, třebaže na první pohled takový projekt moc slibně nevypadal. Přemýšlela jsem o této postarší seňoritě hlavně před spaním, kdy se mi fantazírovalo nejlépe. Jelikož nahoře nad námi pořád něco vybuchovalo, bylo snadné představit si revoluci v jedné z jihoamerických republik, z níž seňorita Banana pocházela. V jejím rodném městě, jemuž jsem dala prozatímní název Ovideo (asi proto, že to slovo v sobě tak hravě spojovalo Ovidia a video), neměli o převraty nouzi. Otec Sofie Banany byl generál, „miláček lidu“ Alonso Lopez de la Selva y Iguana-Guano Banana Cervero, ale abych se nemusela vláčet s tak dlouhým jménem, dala jsem mu přezdívku „El Magnifico“, velkolepý. Měla jsem na vybranou, ach ano, nabízely se stovky možností, co s takovým generálem udělat. Mohla jsem

mu dát původ víceméně vznešený a udělat z něho potomka jednoho z Pizzarů, o nichž se v úvodu do své knihy v poznámce zmiňuje Bernal Diazeff, ale zrovna tak se nabízel i původ chudý, v kterémžto případě „El Magnifico“ mohl být na začátku své kariéry chudým peónem, ba dokonce devadesátiprocentním indiánem, který se vypracoval čistě skrze svoji statečnost a další vynikající vlastnosti. Za tím dlouhým jménem se však mohl skrývat i cizí přistěhovalec, který si je našel v telefonním seznamu, neboť znělo zvučněji než například pouhý Werner Schmidt nebo Juan Veselka..., což by v takových případech znamenalo, že jeho pozdější přezdívka by zněla spíš jako El Alemán, nebo El Checo. Kdyby se ovšem původně jmenoval Stefanos Papadopoulos, nebo Yannis Kostaras, tak se z něho zcela logicky stal El Greco...

Když jsem někdy takto přemítala, zatímco nahoře nad naší zemljankou vybuchovaly naděždy nebo se rozchechtala ojedinehá útočná hyena, všechny ty plány a vývojové možnosti příběhu se mi v hlavě popletly, a než se mi je podařilo rozplést, zpravidla jsem usnula. Proč bych si měla dávat takovou péči s nějakým republikánským či kdovíjakým generálem a zaplétat se do jeho osobní historie, když se přece spíš zajímám o jeho dceru Sofii, vyčítala jsem si druhého dne. Proč bych měla všechno jen komplikovat, když mi nejde o nic jiného než o jednoduchý příběh. Z toho, co mělo být pouhou hrou, radostí a osvěžením, ale především darem, neboť těmito příběhy obdarovávám muže, se stávala těžká práce, která mi nepřinášela nic než bolení hlavy. A skutečně, někdy jsem se přímo bála jít do postele, neboť jsem se bála, že jakmile položím hlavu na polštář, který pro mě Gajst zfušoval z nějakých starých, ale čistých hadrů zašitých do květované sukně, vyhandlované pravděpodobně za tabák, tak se mi v hlavě začnou sprádat všelijaké komplikace a permutace chystaného příběhu, o něž vůbec nestojím.

Nedlouho poté, co Reynolds onemocněl, přiletěla konečně do Almy Tadihy dlouho očekávaná návštěva představitelů Bezpečnostní komise Spojených národů. Kazbek si od této návštěvy z oblak hodně sliboval a na politických školeních několikrát připomněl dávné proroctví, že spása Kardašů „se snese na jejich hlavy z nebes“. V té spásonosné helikoptéře, když se nakonec dostavila, zřejmě poznal samotný prst Aláhův. Kupodivu i plukovník Smersch, jehož holínky se toho dne blyštěly ještě o něco jasněji než obvykle, byl poměrně vzrušený a několikrát opakoval jak pro sebe, tak pro ostatní: „Tentokrát se uvidí, uvidíte! Svět konečně uvidí.“

Na náměstí Národního sebeuvědomění, jež muselo takovému návštěvníku z oblak, ať už to byl politik na nejvyšší úrovni, či Marfan na jakékoliv úrovni, připomínat smetiště, jehož střed je, řečeno s Pascalem, všude a obvod nikde, se Kardašům podařilo postavit cosi jako tribunu, která spíš vypadala jako velice neso- lidní popraviště. Tuto nejasnost a ambiguitu vzniklé konstrukce jaksi podtrhávala váhavá chůze představitelů osvětleného světa, kteří se po přistání vrtulníku namáhavě vyšplhali nahoru, očividně plni úzkosti. Jejich nejistota měla podle mého názoru přinejmen- ším dvě příčiny: nevěděli, zda se jim to rozviklané lešeníčko nezhroutí pod nohama, to zaprvé, a zadruhé, v případě že je přece jen unese, Kardašové by je na něm mohli oběsit. Dva televizní kameramani, kteří všechno filmovali, aby se splnilo Smerschovo proroctví, že „svět uvidí“, si naopak počínali s jistotou profesio- nálů, kteří vědí, že ať už věci dopadnou jakkoliv, jejich záběry budou stát za to. Celou atrakci pozoro- val dav, jehož jsme byli s Gajstem součástí. Gajst původně nechtěl na náměstí vůbec jít, vymlouval se, že nemá davy rád, stísňují ho, ba má z nich hrůzu, ale když jsem dlouho žadonila, aby mi to udělal k vůli a zúčastnil se té podívané se mnou, tak se nakonec

nechal přemluvit. Doufala jsem totiž zcela bláhově, že by se v tom politickém vrtulníku mohla najít dvě volná místa, do nichž bychom se nějakým způsobem vmáčkli, což dokazuje mou bezmeznou politickou naitivitu. Světoví představitelé přece nepřiletěli někoho zachraňovat, jak jsem si okamžitě uvědomila, když jeden z nich, velice starý zakrslý mužík, začal z toho jejich pódia řečnit.

„Jednání na nejvyšší úrovni... krizová situace... lidská práva... porušování... evidence... nedostatek... dostatek... přebytek... úbytek... vyšetřování... doklady... úklady... základy... příklady... vklady... tady... tam,“ povídal, a pokračoval: „Rusland je ochoten... a Kardašistán musí být realistický..., civilní obyvatelstvo... volný průchod.“

Řekl, že materiální pomoc a výstavba, řekl, že trpělivost a obtížnost. A pro jistotu nám připomněl, že svět přihlíží, a to se zájmem, s úzkostí, konsternován. Mluvil o Haagu, o Bruselu, o New Yorku, o Kodani, o Mozkově. Zmínil se o sebeurčení a o narůstajícím spojenectví. Slíbil, že bude vyhotovena zpráva, která bude předána. Nakonec řekl, že je plný naděje, ale nemůže nic zaručit.

Po něm mluvila tlustá paní, která mi připomínala jednu domovnici z Pítěru. Chvillemi jsem se skutečně domnívala, že je to ona, ale převlečená do kvalitních, namíru šitých šatů, vždyť šaty přece dělají člověka. Nebyla to však ona. Opakovala v podstatě totéž co vrásčitý mužík, ale její projev byl kratší. Také ona poznamenala, že nemůže nic zaručit, ale neřekla to na konci své řeči jako její kolega, nýbrž hned na začátku. V podstatě nám vysvětlila, že žijeme ve světě, v němž se nedá nic zaručit, ale kde se všichni lidé dobré vůle musí snažit. Svůj proslov zakončila vyznáním víry, že jak Mozkova, tak Alma Tadima mají dobrou vůli, ale musí se snažit mít vůli ještě lepší. Co se jich, skromných představitelů Spojeného světa týče, tak vypracují

zprávu, objektivní, relevantní a obsažnou, a ta se stane důležitým podkladem jednání v Haagu, Bruselu, New Yorku a Mozkově, zatím však není jisté v jakém pořadí. Po jejím projevu slezli reprezentanti ze svého nejistého jeviště a ubírali se k nedaleké helikoptěře, jejíž motor zařval a lopatky probuzené vrtule začaly vířit všudypřítomný prach. Zničehonic se na scéně objevila zaběhlá útočná hyena, ale než se mohla rozesmát, jeden z muhadžadinů ji takřka od boku zastřelil krátkou dávkou ze samopalů. Delegace přidala do kroku a urychleně se vyšplhala do svého vrtulníku. Kazbek, fešácky vyfintěný v dlouhém černém plášti, s kartušemi na prsou, se ještě snažil cosi zavolat do zavírajících se dvířek, ale nezdálo se, že mu vevnitř rozuměli. To už ale vrtulník stoupal vzhůru, metr za metrem, a náhle byl nad našimi hlavami, naklonil se, učinil nad Náměstím národního sebeuvědomění elegantní půlkruh a rozletěl se směrem k severu.

Doma v naší zemi jsem se zničehonic rozběhla jako malá holka a mezi mnohým škytáním jsem Gajstovi pověděla, že jsem chtěla odletět s představiteli spojeného lidství pryč, ven do normálního světa.

„A copak tohle není normální svět?“ podivil se Gajst.

„Já... já myslím *normálnější svět*,“ zaštkala jsem.

„Ach tak, normálnější,“ povzdechl si zamyšleně. „Myslíš jako ten, co jsi v něm žila s Ivanyčem?“ Zarazil se, neboť si asi uvědomil, že jeho poznámka nebyla příliš taktní.

„Víš,“ pokračoval rychle, „já sám jsem přece žil v takovém tom normálnějším světě, ale v něm jsem si vytvořil svůj vlastní, soukromý svět, který by se mohl mnohým lidem zdát právě tak nenormální, jako je tenhle. Možná že jsem to udělal proto, že ten normálnější svět se mi zdál ještě poněkud nenormální. Uchýlil jsem se tedy do nejhlubšího soukromí a žil jsem, abych tak řekl, v podzemí, v takové „zemljance ducha“, cha cha cha... Měl jsem štěstí, neboť jsem byl

ekonomicky nezávislý, což mi umožnilo stát se poustevníkem. Mé poustevnictví bylo pohodlné a ulička, v níž jsem se ukryl, nebyla slepá, neboť mi nic nezastrašovalo v tom, abych zase vyšel, na světlo, což jsem také jednoho dne učinil.“

Gajst seděl na své bedně od pomerančů, záda měl vzpřímená a vypadal v tom okamžiku velmi mladě. Teprve teď jsem si s jistým překvapením povšimla, že jeho oblek, ač zašpiněný a tu a tam roztržený, je velmi dobrého střihu. *Bohatýr*, pomyslela jsem si a bez dalšího uvažování jsem si sedla k němu na zem a položila mu hlavu do klína. Začal mi hladit vlasy, ale ne jako otec nebo milenec, a rozhodně už ne jako nějaký senilní příbuzný, ale jako bohatýr nebo možná anděl. Náhle jsem neměla co říct, ale kupodivu se mi zdálo, že je to tak v pořádku, že není zapotřebí nic povídat. Kupodivu to pro mě bylo vždycky snadnější vžít se do těch mých vymyšlených postav, jak jsem je odvozovala z Diazeffova *Podrobného popisu*, než do sebe samotné. Nechápala jsem, co se mi stalo, zda mou krizi, to náhlé *zhroucení*, zavinil přílet a odlet politické helikoptéry, která nad našimi hlavami kroužila volná jako pták a potom odletěla jako ten vítr, jenž kam chce, si věje, nebo zda byl její příčinou už pouhý pohled na americkou domovnici v elegantních šatech. Jisté je, že před tím jsem byla zcela smířená se svým osudem, respektive s faktem, že jakmile se z člověka stane rukojmí, tak mu jeho život přestává náležet a začnou jím disponovat jiní. Jinými slovy: brala jsem jako danou věc a nezvratný fakt, že kromě Almy Tadimy již nic neexistuje, stala se mou poslední stanicí a bude i mým hrobem. Setkání s Gajstem mi tento život „jednou nohou v hrobě“ zajisté ulehčilo, a to natolik, že jsem mohla být tu a tam i frivolní, lehkovážná, a dokonce hravá, ale byla jsem na tom asi tak jako ty ruslandské děti, které si zde hrály na Ruslany a Kardaše. Pro ně byla Alma Tadima jediným světem

a žádný jiný svět, ba ani čas pro ně zřejmě neexistoval. Na tomto zvláštním bojišti či pohřebišti se stal celý můj minulý život čímsi vzdáleným a nereálným, příběhem, jejž jsem mohla odříkat popaměti, ale osobně mi už nic neříkal. Možná že nejsem ničím víc než hlasem, hlásnou troubou, z níž vycházejí životy jiných, usuzovala jsem.

Gajst, jenž snad tušil, že potřebuju jeho pomoc, mě povzbudil: „Neboj se, určitě se odsud dostaneme, je to jen otázka času.“ Z jeho tónu zaznívala nevídaná sebejistota. Odkud ji bral? Ale jistě... vždyť je konečně bohatýrem, napadlo mě. Maličko jsem se zasmála, ale do smíchu mi natekly slzy.

„Čemu se směješ?“ otázal se mě.

„Pláču samou radostí, pane Gajst, vezmete mě s sebou?“

„Jakpak by ne, jakmile jsem tě napoprvé spatřil, tak jsem okamžitě věděl, že odsud odejdeme spolu.“

Život v Almě Tadimě byl den ode dne těžší. Spojení s kardašskými vesnicemi, z nichž mnohé se nalézaly na území okupovaném Ruslany, bylo stále svízelnější a imperiální armáda se usedlostem, podezřelým ze sympatií s „povstalci“, mstila s metodičností u Ruslanů až překvapující. Mnohé takové *auly* byly zcela srovnány se zemí a veškeré obyvatelstvo, nejen muži, ženy, starci, ale i děti a domácí zvířata, všechno, co dýchalo, bylo zlikvidováno. Rádio Jerevan, jež jsem občas poslouchala na kavalci, zatímco Gajst byl na jedné ze svých pochůzek, z nichž se vracel s chlebem, čajem, tabákem a špenátem, nazývalo tyto ruslandské akce někdy genocidou, jindy řešením kardašského problému.

Jednou jsem takto ležela na svém kavalci a četla si v *Podrobném popisu cesty tropickou krajinou Amazonie*, když se Gajst náhle vrátil z takové obchodní výpravy a zeptal se mě, co čtu za knihu. Beze slova jsem mu ukázala titulní stránku a on, když si přečetl jméno

autora a název, povytáhl maličko obočí a zamumlal cosi jako: „No, já už teda nevím,“ nebo něco podobného. Jeho reakce mě silně podráždila. Byla jsem totiž v té době ve velice zvláštním rozpoložení a neměla jsem daleko k hysterii. Má vaginální a anální zranění se sice hojila velmi uspokojivě, hlavně díky léčivým bylinkám, které mi naordinovala jedna z Reynoldsových opatrovnic, ale zato můj menstruační cyklus se nadobro zbláznil a do toho všeho jsem měla pocit, že začínám být do Gajsta zamilovaná. Jako by toho ale nebylo dost, ztotožňovala jsem ho teď stále častěji se svým otcem, ale jako by ani toho nebylo dost, také se Stěnkou Razinem, Jermakem, Griškou Otrepěvem, Borisem Godunovem, Iljou Muromcem, Rasputinem, Kostějem Nesmrtelným, a dokonce v některých chvílích i s Reynoldsovým Demiurgem. Má mysl se náhle stala chaotickým bojištěm, jako bych byla stárnoucí žena v přechodu z jedné fáze života do druhé, a ne mladá pohledná dívka s jednou nohou v hrobě. Nejenže jsem si nebyla v tom momentě jistá, kým Gajst vlastně je, ale nedovedla jsem pochopit, že na mé čtení reaguje tak přehléživě. V jeho reakci jsem neviděla pouhý nezájem, ale spíš cosi jako posměšek koryfeje nadřazené kultury, jenž vše, co nedosahuje vysokohorské, nadolympské úrovně umění, které jediné uznává za hodné pohledu, jen lhostejně odstrčí stranou jako potravu vhodnou pro chudáky. Byla jsem k němu ovšem strašlivě nespravedlivá, neboť byl takovému povýšenectví na hony vzdálen, ba právě naopak, často mi říkal, jak je možné objevit krásu a pravdu ve věcech tak skromných, jako je oprýskaná omítka, krabička od sirek či opuštěné vlaštovčí hnízdo. Nežádala jsem od něho, aby nad Diazeffovou knihou, kterou podle všeho znal, upadal do transu, na to jsem si byla příliš dobře vědomá jejích slabin. Nicméně jeho nešťastný posuněk byl v té chvíli tím nejhorším, co si má předrážděná a Diazeffem jen částečně uklidněná mysl mohla přát. Vtip byl právě

v tom, že jsem slabiny *Podrobného popisu* znala velmi dobře, neboť právě z nich jsem čerpala sílu. Naučila jsem se to dílo číst dvojím způsobem a podle potřeby se mi stávalo buďto vítaným zdrojem inspirace, nebo znečitlivujícím anestetikem. V onom prvním případě všechny jeho nedokonalosti, jako nakousnuté a nedopovězené věty, syntaktické nehoráznosti a nepochopitelné mezery ve vyprávění, se mi jevily jako množství nebývalých možností, jako řada pootevřených dveří, jimiž bylo možno vejít do nejrůznějších, pohádkových prostorů a světů. Zde pouhá holá věta nebo zbytečná vložka se mi stala nízkou zídka, která mě zvala, abych ji jen přeskočila a běžela... kam? Inu, kamkoliv, do blízkého lesa plného nejbohatší květeny nebo do Aladinovy jeskyně, nalézající se hned za rohem. Tehdy jsem četla *Podrobný popis* jako Šeherezáda. Tentokrát jsem však měla pocit, jako by Šeherezáda ve mně byla zmrazena, a já byla umenšena a degradována na pouhou Kreuzerovou, rukojmí kardašských muhadžadinů, nad jejíž hlavou dennodenně vybuchují ruslandské naděždy. V tomto stavu myslí se *Podrobný popis* stal rovným, monotónním suchopárem, neinspirujícím, ale zato uklidňujícím právě svou bezbarvosťou a střízlivostí. Celkem vzato, propracovávala jsem se k nervovému zhroucení a potřebovala jsem pomoc. Diazeff mi pomáhal, ale chtěla jsem víc, zachtělo se mi slyšet to nádherné slovo *vydržíš*, a tak jsem se rozplakala a zaštkala:

„Gajste, Gajste..., já nevim, já to asi nevydržim.“

„Ale vydržíš, uvidíš... počkej...“ a s těmito slovy ulehl ke mně na kavalec, obejmul mě pevně, ale něžně kolem ramen a mně bylo, jako bych spočívala v náručí samotného Stěnky Razina, a kolem nás tekla Volga, Volga, mať radnája, která pramenila z Šaljapinových úst a ubírala se Ruslandem domů, do moře. Příliš mi nevadilo, že si vypůjčuji z ruslandských tradic, ale pro jistotu jsem si představila, že jsem estonská šlechtična,

na kterou Razin narazil při razii někde na severozápadě, a teď ji unáší a Volha je unáší oba dolů do své delty, své vaginální oblasti. Kolem nás šumí rákosí, několik vyplašených ptáků s křikem vzlétá ze svého úkrytu, ale mladý kozák, který drží hlídku na přídi člunu, v mžiku namíří svoji bambitku, vystřelí a bum bum bum, ratata tat ratata tat..., pilot sestupuje ještě níž, takže se už takřka dotýká špiček topolů na pokraji Sizik Jurtu a Ivan, sedící v otevřených dveřích vrtulníku, mačká spoušť svého kulometu: rata ratatat... ratatatat..., zdola na něj hrozí stará babička, která se ještě hýbe a křičí: „Bandit... đaur... Urus... agresor,“ ale Ivan má poslední slovo: Rattat... rattatat... ratatatat... ratta.. ttat.

3. kapitola

Pánové, proč mě musíte právě v tomto okamžiku přerušit? Taková přerušování mi brání v soustředění. Cožpak si neuvědomujete, že když vyprávím, tak jsem duchem v Almě Tadimě a docela zapomínám, že jsem tady, v Praze, a že mě vyslýcháte. Chcete dokonalou kopii příběhu, což si vyžaduje neobyčejný stupeň soustředění, a to od osoby, která je do jisté míry stále ještě traumatizovaná tou vaší válkou, ano, vaší válkou! A jaké se mi od vás dostává terapie? Zatemnění, matrace na zemi, k snídani ztvrdlý piroh. No jistě, bez pirohů přece nemůžete žít, pirohem živ jest člověk, jako kdyby neexistoval rukkileib, pūūlijahuleib nebo sepik, jako kdyby lidé nikdy neochutnali kōōgiriljasupp a mesileirataingnast kringel a neznali vůni praetud rāimed garneeringuga. Jenže dá se s vámi argumentovat? Nedá! Raději být psem, jenž vyje na měsíc..., och, mu isamaa, mu ōnn ja rōōm, kui kaunis oled sa! Ale já všechno snáším poměrně klidně a trpělivě, vstanu ze své matrace a pojím ruského pirohu, zasednu za stůl a chci navázat své nitě, vyspravit síť, vydat se na lov slov... ale vy mi najednou skočíte do řeči a ptáte se, jak jsem se vyspala. A sotva odpovím: špatně, už se zase ptáte na *jejich* chování. Koho máte na mysli, prosím vás? Kardaše? Ruslany? Ach tak, Gajstovy přátelé. Ptáte se na Maxovo jančení, o kterém vám nejspíš pověděly slečny Šlajsové, poněvadž mu nikdy docela neodpustily, že je docela vynechal z *Podrobného popisu*. Dotklo se jich, že jim odepřel další kousek světové slávy, jako by jim ta dosavadní nestačila. Budiž, ať je po vašem, když chcete začít nový den výslechu návratem do podzemní chodby, kde Max začal vyvádět.

Jsem tedy v té jejich plesnivé chodbě a vyprávím svým stařečkům o druhém kardašském exodu – právě

k němu jsem se chtěla dnes dostat, ale až později – povídám jim, jak zbytek civilního obyvatelstva, většinou staří lidé, ženy a děti, opouštějí Almu Tadimu v kamionech neutrální, humanitární organizace, která si říká Humana, nebo možná Hanuman; ty nápisy na postranicích jsou hrozně zablácené. Vše řádně ověšeno bílými prapory, a sotva se konvoj octne za prvním hřebenem hor, ruslandská útočná eskadra z nich udělá smutný statistický údaj. Proč se tak důvěřivě nechali odvézt na jatka? Nevěděli snad, co se stalo jejich předchůdcům, těm zmasakrovaným předběžencům? Šest set padesát mrtvých! Ani já tehdy nechápala, proč se nechali tak obalamutit. Možná že poslouchali Rádio Jerevan nebo uvěřili zárukám a slibům, že je bude chránit armáda neutrálního, globálního porozumění. O-es-enmanni s modrými pruhy na helmicích tam sice stáli v síle několika pluků, ale nehnuli ani prstem. Přesně tak jsem to taky řekla: „Nehnuli ani prstem,“ a jak jsem větu dořekla, Max, alias Bernal Diazeff, zvolal:

„Ani já nehnul prstem, když v Čičibambě masakrovali chudáky. Los pobres de la tierra, pobrecitos de la sierra, los serranos tragicos... ejecutados..., las tumbas colectivas... Ay ay ay, Chichibamba, Chichibamba... I já stál opodál se svými legiemi, ozbrojen perem..., mečem plamenným, leč mlčel meč můj a já ani nezamečel, naopak, zamlčel jsem, snad jsem zvlčil. Vlkodlakem stane se člověk pod tlakem či pohledným natře se lakem, by zalíbil se světu, líbivou spíš větu než pravdivou řekne. Měkne člověk a tvrdne, změkkl jsem a ztvrdl jsem: můj mozek to a srdce mé ono...“

To byla jeho slova, Petropavlovičové. Trýznil ho strašlivý pocit viny a z jeho slov se dalo vyrozumět, že si vyčítá zamlčení nějaké genocidy v Čičibambě, v níž ale v životě nebyl, jak mi Gajst sám potvrdil. Bylo docela možné, že celý *Podrobný popis cesty tropickou krajinou Amazonie* od někoho opsal. Možná

že právě to byl ten pravý, hlubší důvod jeho špatného svědomí. Max: el plagiaro... Ubohý stařík, byl zřejmě také něčím traumatizován, i on byl jakýmsi demiurem, s výčitkami svědomí. Zalila mě vlna sympatie a její vody neopadly, ani když ten ubožák začal podivně hopsat kolem, paže rozpřažené jako křídla, a vydával kulometné zvuky: rattattta... rattat... rattatttat... ratatata. Naopak, vlny mé sympatie stoupaly výš a výš, takže jsem se v nich začala topit, ale než se za mnou zavřely, stačila jsem ještě zahlédnout Maxe, jak si dává ke spánku dva prsty, vykřikuje bum bum a padá na zem. Omdlela jsem, neboť jsem byla ještě slabá a labilní. Když jsem později přišla k sobě, tak jsem zjistila, že ležím na lavici, kterou pro mě mé posluchačstvo uprázdnilo. Bylo to od nich moc hezké. Paulus, poněkud agilnější než ti ostatní, mi dává pod nos kapesník napuštěný čpavkem.

„Ammonius Saccas,“ křičí Max, „dobrá čpětba...“

„On je... mente captus, non compos mentis,“ dodává Paulus poněkud zbytečně.

„Manon! Compost memphis... kaktus!“ opičí se Max, jenž střídavě oslovuje Pauluse a mě. Sestry Šlajsové se střídavě hihňají do pěstiček. A to je, pánové, celé intermezzo. Doufám, že s ním váš šéf bude spokojen. Smím se teď vrátit k přerušnému příběhu? Souhlasíte, Petře Pavloviči. Ano, jistě, až Pavel Petrovič dohovorí... a odzbrojí. Víte, tohle míchání mobilů a ručních zbraní je nebezpečné, jak se brzy ukáže.

V Kazbekově případě ho taková neopatrnost oloupila o hrdinnou smrt. Nemohu říct, že bych nad ním ronila slzy, to ne, neboť mě koneckonců zneužil. Nicméně je to svým způsobem tragédie, když si takový horský *džigit* vpálí omylem kulku do hlavy, poněvadž si spletl jeden prostředek mezilidské komunikace s druhým. Zvláště když seděl za svým psacím stolem, tak měl po ruce těch pistolí a mobilních aparátů příliš mnoho, a není tedy divu, že jednoho dne hmátl

vedle. V krizové situaci se může přihodit všechno možné a *neočekávané* se může stát natolik pravidelným, že vám nakonec zevšední. Nesmíme zapomínat, že Kardašistán se od samého okamžiku svého problematického zrodu nacházel v jedné vleklé, chronické krizi. A Kazbek byl samým svým ustrojením spíš tragický hrdina než stratég a vůdce národa. Byl tudíž, pokud je mi dovoleno tyto věci posuzovat, člověkem spíš dezorganizovaným než organizovaným, nemetodickým než metodickým, zbrklým spíš než opatrným a prozřetelným. Nebylo těžké uhodnout, že snil o hrdinské smrti, a to o smrti pokud možná hrdinštější a významnější, než byla ta Muradova. Žárlil na svého předchůdce, a jelikož tušil, že se mu jako stratég nebo vyjednávač těžko vyrovná, ba že přes veškerou hrdinskost postrádá jeho *charisma*, zbývalo mu prakticky jen jediné, předčít ho velikostí své smrti. Usiloval tudíž o smrt na bojišti, inspirován možná legendami o bájných samurajích, Vikinzích a jiných válečnících. Nejspíš viděl ve snách svoji mrtvolu na samém vrcholku mohyly nesčetných dalších mrtvol jak kardašských, tak ruslandských, a proto v posledních fázích bitvy o Almu Tadimu vycházel stále více do pole, kde doufal nalézt kýženou smrt. Kancelářské a administrativní aspekty vůdcovské práce přenechával svému pobočníku, jenž se jmenoval, tuším, Babar nebo Babur. Ten byl bojovníkem sice průměrným, ale zato administrátorem poměrně schopným a spravedlivým a jako takový dbal na přesné rozdělení špenátu, řepy a chleba mezi obležené, bez ohledu na jejich rasovou, náboženskou, sexuální, politickou a jinou příslušnost. V těch dnech Ruslané stále častěji opouštěli bezpečí svých raketových základen a pronikali se svými tanky do kardašského vnitrozemí, jehož srdcem a klenotem byla Alma Tadima, arciže beznadějně zničená útoky nesčetných naděžd, stále však ještě nedobytá a vzdorující. Každý pohybuschopný Kardaš

od jedenácti do stopětdvaceti let byl nyní ozbrojen a ochoten padnout za vlast. Kazbek převzal v boji iniciativu a svými výpady proti obléhající armádě překvapil svět komunikačních médií. Rádio Jerevan se rozhovořilo o „hrdinství a odvaze útočících Kardašů, hraničící s šílenstvím...“ a několikrát se vyslovilo o imperiální ruslandské armádě s despektem. Radio Moscow International přiznalo Ruslanům jisté ztráty a zmínilo se o „dočasném strategickém ústupu“. Muhadžadini získali nazpět značnou část ztraceného území, ale kam vkročili, tam našli jen prázdné vypálené vesnice a zneuctěné mešity plné rozložených mrtvol a ruslandských hoven. Organizace humanitární pomoci, především Humana, Humna a Hanuman, se tu a tam snažily proniknout na toto zblitzované území, aby si ověřily různé nepodložené údaje o genocidě, ale ruslandské hlídky sem nepustily ani myš. Plukovník Smersch nyní vyjížděl až na novou, prozatímní kardašskou hranici a tu a tam se mu podařilo vyměnit několik slov s ruslandskými komandýry, nicméně o nějakém opravdovém vyjednávání nebyla ani řeč. Občas se zastavil v naší zemi, usrkával čifir a hovořil s Gajstem na téma vojna a mír v jejich monotónním jazyce s pravidelným důrazem na první slabice. Gajst mi později přetlumočil obsah těchto rozhovorů, v nichž bylo mnoho pomlk a ještě delších, takřka nekonečných mlčení. Smersch byl velmi skeptický, když nyní viděl, že ačkoliv svět uviděl, tak nikdo nepřišel a v případě, že přece jen přišel, jako například óesenmannské oddíly, tak pro Kardaše nic neudělal. Svět Rusland potřebuje, neboť je veliký, kdežto Kardašistán je malinký a ani naftu nemá.

Byl to on, plukovník Smersch, jenž přinesl zprávu o Kazbekově smrti. Zrekapituloval jeho hrdinské činy a především vyzvedl jeho nedávnou razii v ruslandském armádním skladu. Kořist byla veliká: vodka, celá Volha vodky, tabák, ale i poživatiny... Na důkaz položil

Toto je pouze náhled elektronické knihy.
Zakoupení její plné verze je možné v
elektronickém obchodě společnosti
eReading.